

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Inačica vank dan zvečer izvzemati ne smemo. Inerati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d. to je administrativne stvari.

Poznamo št. 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odra.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčije:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Ob otvoritvi delegacij.

Dunaj, 28. aprila.

Danes popoldne se je pričelo v Budapešti delegacijsko zasedanje. Avstrijska delegacija se je konstituirala, zaslišala bo jutri popoldne prestolni govor in njenemu odseku za znanje zadeve predložil grof Berchtold skoraj takoj nato svoj politični ekspozé. Na svojih klopih pa najdejo delegati že danes debele zvezke z napisi »skupni proračun za leto 1914/15« in zunanji minister jim povrh obljublja »rdečo knjigo«, zbirko diplomatskih dokumentov iz polpreteklega časa.

Ne poznamo še prestolnega govora in ne vemo, kaj bo povedal grof Berchtold. Kakor pravijo »poudarjen« bodeta prestolna beseda in ministrov ekspozé optimističen uvod v delegacijsko kampanjo, obe državniški manifestaciji bodeta kazali delegatom »boljšo bodočnost« in gotovi krogi tudi že dejansko agitirajo za to, da naj delegacije »brez rekriminacij, brez brezplodne kritike preteklosti« posvetijo vso pažnjo mnogo obetajoči bodočnosti. Preteklost je mrtva, živela bodočnost! Samo da je preteklost v naši državi vedno tudi bodočnost. Isti sistem, iste hibe, isti pogreški, ista nezmožnost in — isti rezultati. Od leta do leta se to vedno ponavlja. Od leta do leta zahtevajo patrioti od vsakega delegata posebej, da v interesu države molči o tem, kar je bilo in kar se popraviti ne da ter veruje v to, kar mu ministri obečavajo in vladni listi razlagajo. In čim bolj molčijo delegati, čim boljše, prizanesljivejši so v svojih kritikah, čim rajše verjamejo lepim besedam izza vladnih klopi, tem večja so razočaranja, tem — večji so računi. Kdo se ne spominja obljub in dobrih namenov, katere je vlada izpovedovala pred lansko delegacijo. Berchtoldov ekspozé je bil kakor lahčen vetrič, in njegova poštena beseda se je z velikim uspehom borila proti nezadovoljnejšem, kritikastrom, godrnjakom. In mnogo obetajoče je izzvenel ekspozé v opomin o nujnosti notranje konsolidacije države. Mnogim se to ni zdelo samo opomin, temveč naravnost napoved velikih akcij

za konsolidiranje monarhije, njeno ojačenje potom moderne v duhu narodne ideje izvedene reorganizacije njenega ustroja. Pri nas Jugoslovanih jih je bilo osobito mnogo takih, katerim se je zdelo, kakor da jim pada težak kamen od srca. Govorili so, da je spoznanje dejstva, kak trden temeljni kamen monarhije da je jugoslovanski rod, končno le prodrlo do najmerodajnejših faktorjev in da pride doba priznanja za vse one velikanke žrtve ki so jih doprinali avstrijski Jugoslovani baš v zadnjih časih, ko je zaplapolala zastava narodne svobode na bratskem Balkanu, med tem ko je v monarhiji nad njimi dvigalo svoj bič od države podpirano nemštvo, reakcionarstvo in policijski režim. Beseda o konsolidaciji je izzvenela, dejanja pa so ostala in protijugoslovanski sistem je bil kronan v Opatiji. — Čuli smo obečanja o novem kurzu na Balkanu, slišali željo po prijateljskih stikih s Srbijo, kateri bi rada vzela naša diplomacija danes (če bi mogla) solunske privilegije, in katere katolikom so naši državniški s vsjo svojo diplomatično umetnostjo hoteli uzkratiti ureditev cerkvenih razmer potom konkordata med Srbijo in Vatikanom, samo da prepričajo »nevarnost«, ki bi za njihov katoliški protektorat izvirala iz tega, če se pokaže, da vlada v Srbiji verska svoboda in da upropastijo slovansko liturgijo, ki bi bila »slab vzgled« za avstrijske katoliške Jugoslovane.

Le dva primera smo navedli, ki nas posebno interesirata. Karkorkoli pogledamo, povsodi vidimo, da je »avstrijska politika« v onem pomenu besede, kakor jo izgovarja z nekakim ogorčenjem inozemska javnost — ostala stara, da so naši državniški, njihova ideologija, njihove metode ostali tam, kjer so bili. To je letos posebnega poudarka vredno. Kajti lanski ekspozé grofa Berchtolda je kazal v marsičem, da so naši državniški vsaj nekatere pojave in činjenice, nekatere svoje grehe in hibe spoznali — dogodki pa so pokazali, da spoznanje ni rodilo sadu, da je bil oreh piškav. Z neodoljivo logiko pa izvira iz tega dejstva vprašanje: zakaj se navzlic spoznanju ni ničesar zgodilo? Le dvojen je odgovor ali iz nezmožnosti ali pa iz namena. V obeh

slučajih pa more biti stališče narodnega, ljudskega zastopnika, ki hoče varovati interese svojega naroda pa tudi interese države le eno: da treba odstraniti državnike, ki spoznavajo, kaj je državi nujno potrebno, pa vendar ne morejo ali pa nočejo tega storiti. Delegat, ki je pošten zastopnik narodnih interesov, se bo povihu še vprašal, ali je pravično, da zahteva država po svojih ministrih od njegovega naroda vse, mu predpisuje vedno nove velike dolžnosti in žrtve, sama pa ne izpolnjuje napram njemu niti svojih najsvetejših obvez. Zlasti naši jugoslovanski zastopniki v delegaciji bi se morali že vendar enkrat preriniti do spoznanja, da se činjenice ne dajejo odbijati z besedami, temveč le zopet s činjenicami in da je v politiki edino uspešno in tudi pravo načelo: kakor ti meni, tako jaz tebi. Prepričani smo, da bi se naši delegati po tem, kar smo povedali, ravnali, da jim je narodni uspeh prvo in glavno merilo za njihovo delovanje. Toda pod krinko hinavskega patriotizma, ki kriči ono staro madžarsko laž vitam et sanguinem pro rege nostro, da mu je mogoče zadostiti strankarskim in osebnim aspiracijam se pri nas dogajajo tiste stvari, katerih efekt je — današnja Avstrija . . .

Berchtoldovega ekspozéja se ne poznamo. Račune njegove politike pa imamo že pred seboj: strahovito zvišanje vojnih izdatkov in — dispozijski fond za podkupovanje albanških prijateljev. Ako bi vsi oni, ki so spoznali kam nas ta politika vede in ki bodo morda o tem tudi na dolgo in široko govorili, imeli moralni pogum izvajati posledice usque ad finem, do taktat, ko se bo glasovalo o budgetih, potem bi letošnje delegacije pomenjale res začetek nove dobe za Avstrijo. Ne le nezmožnost naših državnikov, tudi moralna strahopetnost in propadlost ljudskih zastopnikov vede državo v pogubo.

Shod nar. pol. društva „Maribor“ v Mariboru.

V Mariboru, 27. aprila.

Mlado naše narodno politično društvo »Maribor« je včeraj prvič

nastopilo z večjim javnim shodom v tukajšnjem Narodnem domu. Udeležba je bila za naše razmere več ko povoljna. Živimo tu v središču spodnještajerske nemškutarije in v glavnem taboru slovenskega klerikalizma. Da je prišlo na shod čez 150 ljudi in da je bilo na njem vzorno razpoloženje, je gotovo veselo in nam dela upe za bodočnost. Politično življenje na severnem Sp. Štajerskem mora postati intenzivnejše in živahnejši; narodnemu napredku to ne bo škodovalo.

Otvoril je shod društveni predsednik dr. Karl Koderman, pozdravil navzoče in omenil žalostno dejstvo, da počiva v Mariboru in v obmestju vse politično življenje. Temu je pripisoval dober del vzroka, da so naše pozicije ob severni jezikovni meji tako slabotne. A te razmere se morajo končati, treba je začeti z vstrajnim političnim delom, treba je postaviti proti nemškemu Mariboru slovenski Maribor.

Prvi govornik dr. Vladimir Sernece se je uvodoma spominjal 500letnice zadnjega slovenskega ustoličenja koroških vojvod in je podal potem kratko in markantno sliko naše zgodovine. Omenil je pokristjanjenje Slovencev po nemški duhovščini, naseljevanje Nemcev v naših deželah, naše podložništvo Bavarcem, Frankom in kasneje raznim nemškim vladarskim rodom, turške boje, kmečke upore, reformacije in protireformacije, Napoleonovo in Metternichovo dobo, dogodke l. 1848, Bachovo dobo, dualizem in najvažnejše pojave v novejši politični zgodovini. Končal je: Naša doseganja zgodovina je zgodovina trpečega naroda. Ako bi ne bili tako sveži, nepokvarjeni in žilavi, bi bili morali že davno izginiti. Uničili nas niso nemški graščaki, uničili nas tudi danes Nemci ne bodo in naj jim gredo avstrijske vlade še toliko na roko. Burno odobravanje je sledilo lepemu govoru.

O političnem položaju sta razpravljala državni poslanec dr. Ravnihar in dež. posl. dr. Kukovec. Deželni poslanec dr. Vekoslav Kurbavec je razpravljal o tem, koliko so se naši narodni postulati napram štajerski deželi v štajerskem deželnem zboru načeloma razpravljali. Interesanten je bil boj, ki se je

bil za koristi sloja, ki pride pri splošnem napredku spodnještajerskih Slovencev, prav zelo v poštev, t. j. naše obrtništvo. Od pamtveka so sicer priznavale avstrijske vlade in pa vladajoči Nemci naš narod kot kmečki, nočejo pa ničesar slišati o slovenskem obrtništvu na Sp. Štajerskem. Z vsjo ljutostjo se bore proti njemu, zapostavljajo ga, kot kažejo imenovanja v državni obrtni svet, imenovanja obrtnih inštruktorjev, sestava graške trgovsko-obrtnice zbornice. Z veliko težavo smo Slovenci dosegli nekaj obrtniške organizacije za Sp. Štajer. Vsi priznavamo važnost obrtništva in varovati bi torej imeli njegove pravice kot punčico v očesu. Zato bi slovenski deželni poslanci ne smeli nastopati proti obrtništvu, tudi če bi se jim strankarsko in demagogično obetali še tako krasni uspehi. Naša narodna politika zahteva varovanja obrtništva. Seveda naši klerikalci poznajo vedno svoje strankarske interese kot najvišji zakon in zato so tudi z neverjetno zagrezenostjo sodelovali pri boju nemških klerikalcev zoper stavbno obrt. Bilo je jasno, da gre za udarce po vsem obrtništvu. Zato sem jaz protestiral proti takemu perfidnemu nastopanju zoper obrtništvo. Klerikalci so vedno rekli, da obstruirajo v Gradcu za narodne pravice. In sedaj naštevajo med »pridobitvami« za obstrukcijo tudi udarce po — slovenski stavbni obrti. To je najlepša slika »narodnih pridobitev« prečastitih mojih od Slovencev izvoljenih tovarišev v štajerskem deželnem zboru! (Burno odobravanje.) Govornik omenja, da je poudaril naše stališče k Jugoslovanstvu prav odločno tudi v štajerskem deželnem zboru, a obžalovati je, da so skušali klerikalci v tej korporaciji očrniti slovenske narodnjake kot »prenapetneže« in »velezdajalce«. (Na to infamijo je dala slovenska javnost znamenju čarostrelcu iz Wagnitzu Roškarju vse premil odgovor. Op. poročevalca.) Govornik se je na to še bavil z odporom Nemcev proti studentski šoli in našimi sodniškimi razmerami in omenjal, da si vlada upa toliko bolj zapostavljati slovenske sodnike, ker vidi klerikalce, kako se plazijo po Dunaju za pomiloščenjem raznih obsojenih kaplanov. (Dolgotrajno pritrdjevanje.)

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc. (Dalje.)

— Kaj res misliš, da bo tako, se je obupano ljutil Daubrecq. Ti misliš, da se mene tako zadavi, kakor piščanca in da se ne znam braniti, kakor bi ne imel ne krempljev ne zob. E, moj mali, če bom že jaz zletel v brezno, eden pojde prav gotovo z menoj . . . to bo gospod Prasville, zločinski kompanjon Stanislava Vorenglada, čigar pisma zadostujejo, da si v eni uri spravljen v ječi. O, moj dragi, jaz te držim in hodil boš, kakor bom jaz ukazoval. O, Daubrecq čakajo še lepi dnevi. Kaj — ti se smeješ. Mar misliš, da ta pisma ne eksistirajo?

— Pisma že eksistirajo, je ravnodušno rekel Prasville, toda Vorenglade jih nima več.

— Od kdaj jih nima?

— Od danes zjutraj. Prodal jih je pred dvema urama za štiridesetisoč frankov in za isto ceno sem jih potem kupil jaz.

Daubrecq je zarjul, da je kar grmelo po sobi.

— Ah, kako si ti neumen! Štiri-

desettisoč frankov si plačal. Gospodu Nicoletu, kajne, tistemu, ki ti je tudi prodal listo. Ali pa tudi več, kdo je ta gospod Nicole? To je Arsen Lupin!

— To vem že davno!

— Mogoče! Tega pa ti, tepec vseh tepecov, ne veš, da prihajam jaz ravnokar od Stanislava Vorenglada in da Stanislava Vorenglada že štiri dni ni v Parizu. Ah, ah, ti tepec, kako te je Lupin vjel. Prodal ti je vrag vedi kak star papir za štiridesettisoč frankov. Tepec, tepec!

Daubrecq se je smejal, Prasville je molče vanj strmel.

— To ni mogoče . . . to ni mogoče . . . je končno rekel Prasville . . . Saj mi je izročil pisma v zapечатem zavitku . . . Tu je . . . Zavitka še odprl nisem . . .

Segel je po zavitku, ga odprl in našel v njem — štiri bele liste papirja.

— Ni še vse izgubljeno! je rekel po hitrem preudarku. Lupin ve, da pisma eksistirajo in upa, da mu jih Stanislav Vorenglade proda. Ker pa Vorenglada ni v Parizu, si je Lupin pomagal na način, ki je primeren le njegovi predrznosti.

Prasville je spoznal, da je zdaj njegova naloga, prehiteti Lupina in od Vorenglada dobiti dotična nevarna pisma, da bo torej zmagal, kdor bo prej prišel.

Prasville se je še tisti trenotek

odpravil iz pisarne in se z avtomobilom peljal na Vorengladeovo stanovanje.

Odgovorili so mu, da se pripelje bivši poslanec ob šestih zvečer iz Londona.

Zdaj je bilo dve popoldne. Prasville je torej imel dovolj časa, da pripravi svoj načrt.

Ob petih popoldne se je Prasville peljal na severni kolodvor in je tam na vseh koncih in krajih razpostavil detektive, ki jih je bil tja poklical.

— Zdaj je vse preskrbljeno, si je mislil. Če bo Lupin poskusil se Vorengladu približati, ga bomo aretirali in zaradi varnosti bomo aretirali vsakega, kdor bi bil sumljiv, da je Lupin ali Lupinov odposlanec.

Prasville je osebno pregledal vse kote in kotičke na kolodvoru in je bil jako zadovoljen, da ni nič sumljivega našel. Deset minut pred šestimi uro je stopil nadzornik Blanchon k Prasvilleu in mu je rekel:

— Glejte, Daubrecq je prišel.

Prasville se je pri pogledu na svojega največjega sovražnika tako razburil, da bi bil Daubrecq najraje aretiriral, toda mandata za to ni imel in prave pretveze tudi ne. Pač pa mu je Daubrecqova navzočnost prav jasno pokazala, kako velikanška je nevarnost v kateri se nahaja. Vse je bilo zdaj odvisno od Stanislava Vorenglada. Vorenglade ima pisma, kdor

jih dobi, je zmagal. Kdo jih dobi — Daubrecq, Lupin ali on, Prasville?

Lupina ni bilo na kolodvoru, Daubrecq se sploh ni mogel spustiti v boj. Iz tega je zajemal Prasville upanje, da dobi vendarle on pisma in se z njimi ubrani Daubrecqa in Lupina ter ju potem ugonobi.

Vlak se je pripeljal. Po Prasvilleovem naročilu je bil službujoči uradnik ukazal, da ne sme nihče drugod oditi, ko pri navadnem izhodu. Prasville se je z nadzornikom Blanchonom in večjim številom detektivov postavil kraj vlaka in čim se je ta ustavil, je že zapazil v kupeju prvega razreda Stanislava Vorenglada. Bivši poslanec je izstopil iz vagona in je dal roko staremu gospodu ki se je pripeljal z njim, da bi mu pomagal na tla.

Prasville je hitro stopil naprej in je naglo rekel:

— Vorenglade, jaz imam s teboj nekaj važnega govoriti.

V istem trenutku se je prerinil tudi Daubrecq do vagona in je zaklical:

— Vorenglade, jaz sem dobil tvoje pismo in sem ti na razpolaganje.

Vorenglade je spoznal Daubrecqa in je spoznal Prasvillea na prvi pogled ter se je nasmehnil.

— Ah, ah, kakor vidim, sta me z nestrpnostjo pričakovala. Za kaj pa gre? Mar za neko korespondenco?

— Seveda . . . seveda . . . sta odgovorila dva moža, ki sta oba čutila, da jima gre za življenje in za smrt.

— Prepozno, je dejal Vorenglade.

— Kaj? Kako?

— Korespondenco sem že prodal.

— Prodaj? Komu?

— Temu staremu gospodu, je dejal Vorengladcu in je pokazal na svojega spremljevalca. Ta gospod je bil mnenja, da je že vredno, se za to korespondenco malo potruditi in se mi je do Amiensa nasproti pripeljal.

Stari gospod, ves pohabljen in bolehen, je prijazno pozdravil.

— To je Lupin, si je rekel Prasville, nihče drugi, kakor Lupin.

Z naglim pogledom je Prasville opozoril policijske funkcionarje, naj bodo pripravljeni na vse slučaje.

— Da, se je zdaj pokažlje oglasil stari gospod, meni se je zdelo, da je ta korespondenca že vredna nekaj ur železniške vožnje in dveh vožnjih listkov za tja in nazaj.

— Dveh vožnih listkov?

— Da! Eden je bil zame, drugi za mojega prijatelja.

— Kakega prijatelja?

— Skokonog je in hiter. Zapustil naju je pred nekaterimi trenotki. Ker se mu je mudilo, je skočil iz vagona na drugi strani še predno se je vlak ustavil.

(Konec prihodnjega)

Končno so bile sprejete sledeče resolucije:

I. Slovenci, zbrani dne 26. malega travna 1914 na javnem shodu v Narodnem domu v Mariboru razumevajo položaj mariborskih Slovencev kot najmočnejša severna slovenska straža slovenskoštajerske zemlje. Spominjajoč se leta 1414, ko je bil zadnjičkrat v slovenskem jeziku ustoličen vladar karantanskih Slovencev se zborovalci dobro zavedajo, da so v zadnjem 500letju bile teptane pravice slovenskega naroda in slovenskega jezika. Razumevajoč in pravilno ocenjujoč zgodovinski razvoj slovenskega in sosednjega nemškega naroda vidijo Slovenci, zbrani na tem shodu, rešitev in boljše bodočnost slovenskega naroda v poglobitvi absolutne narodne misli, narodne zavesti, v kulturnem in gospodarskem razvoju ter pozivljajo ves slovenski narod, da se upre z vsemi zakonitimi sredstvi in z najodločnejšim bojem proti nadaljnemu ponemčevanju obmejnih Slovencev. Smatrajo, da so Slovenci važen činitelj na jugu monarhije, najboljši stražnik proti najnevarnejšemu sovražniku habsburške dinastije na jugu. Zato trde, da je slovenski narod kot čuvaj ob ključu k Jadranskemu morju upravičen zahtevati od države, katere del je i slovenska zemlja, da ga ne ovira v njegovem narodnogospodarskem, kulturnem in narodnem razvoju. Trde, da je dolžnost države v interesu celokupnosti pospeševati razvoj slovenskega naroda. Z ozirom na sedanji težavni notranje-politični položaj smatrajo za potrebno, da se v okvirju avstrijske državne polovice, slovenske dežele in pokrajine združijo v eno upravno celoto.

II. Slovenci, zbrani dne 26. mal. travna 1914 na javnem shodu v Narodnem domu v Mariboru zahtevajo, opirajoč se na obstoječi zakon v členu XIX. osnovnih zakonov, da se odpravijo kričeke krivice, ki se gode slovenskemu narodu na polju šolstva in uradovanja ter se izvede popolna ravnopravnost. Zahtevajo zlasti, da se pri vseh slovenskoštajerskih javnih uradih nastavlja le uradniki, ki so popolnoma zmožni slovenskega jezika v govoru in pisavi. Zahtevajo, da se v bodoče pri vseh slovenskoštajerskih državnih in deželnih uradih in zlasti tudi pri osrednjih uradih sprejemajo uradniki slovenske narodnosti po razmerju s številom slovenskega prebivalstva. Zahtevajo, da se v deželni službi štajerski da Slovincem primerno številu uradniških mest. Zahtevajo čimprejšnjo razširitev celjske slovenske nižje gimnazije v slovensko višjo gimnazijo; zahtevajo, da se ustanovi v Ljubljani nadsodišče za Kranjsko in slovenski del Štajerske in Koroške. Zahtevajo, da se v spodnještajerskih avtonomnih mestih uvede proporcionalni volilni red.

III. Slovenci, zbrani dne 26. malega travna 1914 na javnem shodu v Narodnem domu v Mariboru zahtevajo, da pristojne oblasti občinskega predstojnika v Studencih prisilijo, spoštovati zakone, naj mu takoj zaukažejo, razpisati komisijonalni ogled za stavbo slovenske šole, ki jo bo v Studencih zgradila C. M. D. Zahtevajo, da se mestnemu magistratu v Mariboru zaukaže, da mora dovoliti nalepljenja slovenskih plakatov na javnih, v to določenih prostorih.

Bolezen našega cesarja.

O zdravstvenem stanju našega cesarja je bil snoči izdan sledeči bulletin:

Znaki suhega kašlja so precej neizpremenjeni. Srce deluje močno, apetit in splošno razpoloženje dobro. Cesar je prebil tri četrt ure v mali galeriji.

Dr. Kerzl, dr. Ortner.

Privatno se poroča še iz Schönbrunn sledede: Cesar je prebil večerajšnji dan mnogo bolje, kakor je bilo pričakovati po pretekli noči, ko ga je kašelji hudo mučil. Da se kašelji ne omeščati in dejstvo, da je prišlo popolnoma nepričakovano, da cesarja zopet silijo kašljati, zdravniki ne smatrajo za slabo znamenje. Prevladuje mnenje, da je razlagati vzrok tako, da je bil cesar vsled številnih sprejemov večerajšnjega dneva zelo utrujen. Kljub temu, da je po noči slabo spal, je bil cesar čez dan čil in dobro razpoložen ter je kakor po navadi, izvršil svoje delo. Sprejel je razne državnike, med njimi zunanega minist. grofa Berchtolda. Nadvojvoda prestolonaslednik Fran Ferdinand je ostal pol ure pri cesarju ter je konferiral z njim o otvoritvi delegacij v Budimpešti. Dočim se je cesar do večer sprehal samo v mali galeriji, je večeraj prišel tudi v veliko galerijo, ki je bila dobro prezračena. Očividno dobro je učinkovalo sonce na cesarja. Čez dan je bil kašelji lažji in tudi izbljuvanje lahko. Upravičeno

se da upati, da bo ozdravljenje cesarja sedaj hitro napredovalo. Tudi oba zdravnik sta zadovoljna s potekom cesarjeve bolezni.

Pismo iz Bolgarije.

V Sofiji, 27. aprila.

Sklep sokolske zveze »Junak«, da izstopi iz Vseslovenske sokolske zveze in da se ne udeleži sokolskega zleta v Ljubljani, ni napravil posebnega velikega vtiska na našo javnost, to pa zategadelj ne, ker se je s takšnim sklepom v danih okoliščinah že vnaprej računalo, zlasti čim se je izvedelo, da takšen sklep favorizira vlada sama.

Zato je tudi večina listov ta sklep samo zabeležila, ne da bi ga kakorkoli komentirala.

Samo vladni listi so napravili v tem oziru izjemo. Tako je list »Volja«, oficijozno glasilo vlade dr. Radoslavova, priobčil pod zaglavjem »Bolgarski junaki in slovensko Sokolstvo« ta-le komentar:

»Bolgarski narod je v resnici obdarjen z izrednim potrpljenjem, toda to potrpljenje se nikdar ne podreja ponižanju. Zelo veliko žrtev zahtevajo od bolgarskega naroda oni, ki ga pozivajo, naj poljubi usta, ki so nanj pljuvala, in naj stisne krvavo roko bratomorilcu, krvniku naših krvnih bratov v Makedoniji.

Dokler ko srbski narod vztraja v svoji krvniški vlogi napram makedonskim Bolgarom, dotle ne more imeti nobena stvar, pri kateri bodo udeleženi tudi Srbi, za nas slovenskega lica, še manj pa da bi bila ta stvar izraz slovenske vzajemnosti.

Nedavna preteklost je pokazala, da ne moremo od njihovega sodelovanja pričakovati ničesar drugega, kakor izdajstvo in sramoto. Najkristnejše je torej za nas, ako se držimo kolikor mogoče daleč od njih...«

Torej glasilo tistih politikov in tistih strank, ki so Bolgarijo nagnale v bratomorilno vojno, govore o bratomorilcu in o krvavih rokah!

Kako že pravi vaš neumrlj Aškerc v svoji baladi »Boj pri Pirotu«, ki sem jo prav kar čital v ruskem prevodu: »Kdor brata mi ščuje na brata, ta bodi, ta bodi — proklet!«

In zdí se, da to prokletstvo že lebdi nad našo vlado, oškropilno od bratske krvi, kakor sem to že pokazal v dopisu pod zaglavjem: »Kdo je gospodar v Bolgariji?«

Izvajani oficijoznega lista si seve nihče ne upa odkrito zavrniti, samo glasilo narodne stranke »Mir« priobčuje to-le z gročim sarkazimom prepojeno beležko:

»Imamo dve Bolgariji: carja in vlado na eni strani, bolgarski narod pa na drugi strani.

Nepomirljiva borba se vodi med tema činiteljema.

Prijatelji ene Bolgarije so sovražniki druge in obratno.

Ko je bila Bolgarija velika, ko so pravi prijatelji svetovali bolgarskemu narodu, naj v miru uredi spore z zavezniki, takrat so voditelji strank, ki imajo sedaj krmilo vlade v rokah, prirejali shode — za vojno proti zaveznikom, za vojno proti »izdajalcem«, ki so, čuvajoč mir, ugrožali veliko Bolgarijo.

In vojna se je pričela s pomočjo državnega prevrata in proti volji takratne vlade.

Izvršilo se je »veliko patrijotično delo« — razgrom Bolgarije.

In v tem pogromu je našla sedanja vlada dr. Radoslavova — prijatelj Bolgarije, car Ferdinand pa je brzojavno izrazil romunskemu kralju zahvalo in priznanje.

Toda Bolgarija bolgarskega naroda ni razumela, čemu je treba izrekat zahvalo onim, ki so jo izsesali, ponižali in oropali.

Vlada pa je rekla, da je to — visoka politika, češ, da so prijateljice Bolgarije Avstrija, Romunija in Turčija.

Videli smo to »prijateljstvo«!

Razbita je bila balkanska zveza in Avstrija si je umila roke. Romunija si je prisvojila pravico, da nastopa kot skrbnik Bolgarije in da oropa Bolgare v podjarmljeni Dobruđzi vseh človeških prav.

A Turki izganjajo Bolgare iz svojega ozemlja.

Toda mi smo vkljub temu — prijatelji in razpravljamo o »visoki politiki«...

Tako piše »Mir« in ironizira na fin način »patrijotično« delovanje tistih faktorjev, ki imajo sedaj vladno krmilo v rokah in ki so v svojem »patrijotizmu« tudi povzročili znane sklepe naših »Junakov«!

Vstaja v Ulstru.

Sedem dreadnoughtov, ena križarka, dva rušilca in ena bolniška ladja stoje v Lamlashu na škotskem

otoku Arran. Pri Larni stoji pet križark. V Dublinu in okolici je pripravljeno pet polkov z artilerijo, tremom in sanitarnimi oddelki, da se odpeljejo v Ulstr. General Mac Ready je bil imenovan za glavnega mirovnega sodnika v Ulstru. To se razlaga tako, da namerava vlada proglasiti nad Ulstrom obsedno stanje in preki sod. Včeraj se je vršil v Londonu ministriški svet, ki je trajal poltretjo uro. Temu posvetovanju je sledilo še drugo posvetovanje. Prej pa je bil ministriški predsednik Asquith pri kralju v avdijenci. Da doslej še ni prišlo do kakih sklepov, se da razlagati s tem, da doslej še niso dospela z Irskega zanesljiva poročila. V Ayru na Škotskem so zadržali mali parnik »Roma«, ki je v petek ponoči pripeljal v Ulstr orožje. Kapitan trdi, da so ga k tej službi Ulstrci naravnost prisilili.

Doslej še ni znano, kaj bo ukrenila angleška vlada, da prepreči vtihotapljenje orožja v Ulstr. Ulstrski prostovoljci se nemoteno pripravljajo za nadaljno vstajo ter razdeljujejo orožje in municijo. Onih pet polkov, ki so bili namenjeni za Ulstr, še niso odposlali. Opozicijonalni listi pravijo, da se to ni zgodilo, ker se častniki branijo korakati proti Ulstru. Gotovo je le, da vlada doslej ni storila ničesar drugega, kakor da razsvetljuje ulstrsko obal z velikanskimi reflektorji.

V zbornici lordov je vprašal lord Lansdowne, ali je vlada res odposlala, kakor so to listi poročali, iz Dublina in Curragha v Belfast čete in če se boji resnih nemirov v Ulstru. Lord of Crewe je nato odgovoril, da vlada ničesar ne ve o takem dislociranju čet in da v kakem tozadevnem povelju vojnega ministrstva ni govora. Poleg tega pa je premikanje čet tudi popolnoma odvisno od dogodkov samih. Kar se tiče bojazni, vpraša lord Lansdowneja, če se on boji. Vlada bo storila vse, kar se ji bo zdelo na podlagi izkušnje potrebno. Več ne more povedati.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Iz New Yorka poročajo, da so se vršili v Tampicu hudi izgredi proti Amerikancem v trenutku, ko so ameriške vojske ladje menjale svoje stališče ob obali. Med drugim so ba je zaprli Mehikanci ameriškega konzula Schmutza. V mestu Mehiki je dovolil Huerta Amerikancem prost odhod, ko mu je angleški poslanec dal zagotovilo, da smejo tudi Mehikanci zapustiti Veracruz. Admiral Fletcher je proglasil nad Veracruzom vojno stanje ter nasvetoval nekombatantom, da naj zapuste mesto. Amerikanci v Veracruzu trde, da je dal mehikanski general Maas usmrtiti sedem vjetih Amerikancev. Baj je zahteval mehikanski vstaški general Villa od Zedinjenih držav, da naj odpošljejo njegovo vojsko 20.000 mož čez Galveston v Veracruz in naj mu potem prepuste vse nadaljne korake. Da bi Amerikanci ne mogli sumiti o njegovi dobri volji napraviti red, je pripravljen odrediti, da njegova vojska odloži orožje in je dobi šele v Veracruzu nazaj. Ameriški konzul v Sonori v Mehiki poroča nadalje, da sta izdala mehikanska vstaška generala Obregon in Alvaredo na svoje čete povelje, ki grozi za protiameriške demonstracije s smrtjo. General Carranza je odredil, da morajo vstahi sedaj zbrati vse sile, da zavzamejo Tampico. Obenem je obvestil tudi vjete mehikanske častnike, ki so napadli Amerikance, da pridejo pred vojno sodišče.

Iz Mehike je postal Huerta sledečo brzojavko listu »Newyork Times«: Mehikanska republika je vedno izpolnjevala svoje mednarodne obveznosti in bo na vsak način branila svoje pravice, ki jih hoče vlada Zedinjenih držav pogaziti.

Kakor poročajo iz Mehike, je Huerta spodil vse inozemce, ki so bili nastavljeni pri železnicah. Splošno pa je opažati med mehikanskim prebivalstvom zadnje dni prijaznejše postopanje napram inozemcem. Vstahi namreč pozivljajo ljudstvo, da naj Amerikancem ne stori ničesar žalega, marveč naj spodi Huerta, ki je provzročil, da so se ameriške čete izkrcale. Z druge strani zopet poročajo, da se pripravljajo vstasi k novemu boju proti Huerti in da so dobili v ta namen zadnje dni od Zedinjenih držav 36.000 pušk, 10 milijonov patron in 24 topov. Taktika Amerikancev, da ostanejo ob obali, je najboljše in podpira revolucijo. Vstahi širijo vest, da je trditve vlade, da je prišlo do konflikta z Zedinjenimi državami, laž in da hoče vlada na ta način samo odvrniti pozornost od notranjih dogodkov.

Pri zavzetju mesta Montereyja so imeli mehikanski vstahi 100 mrtvih in 200 ranjenih, vladne čete pa so imele 300 mrtvih. V bližini glavnega

mesta se vrši boj med vstahi in vladnimi četami. General Velasco, ki je bil v tem boju dvakrat ranjen, je dopel s 400 ranjenimi vladnimi vojaki v Mehiko. General Pena je v tem boju padel.

Iz Wilsonove okolice poročajo, da pričakuje vlada Zedinjenih držav Huertove definitivne protipredloge tekotom 72 ur in bo v soboto prekinila pogajanja. Državni tajnik Bryan je izrazil angleškemu, francoskemu in nemškemu veleposlaniku svojo željo, da bi imelo posredovanje uspeh. Dejstvo, da govore pri posredovanju tudi evropski diplomati, je v južni Ameriki močno neprijetno učinkovalo in ni izključeno, da bodo južnoameriške republike morda celo odpravile nadaljnje sodelovanje. Dasi-ravno obstoja upravičen dvom, da bo imelo posredovanje kak uspeh, pa je odredila vlada Zedinjenih držav, da se za sedaj ustavi nadaljne operacije.

Štajersko.

O »napredovanju štajerskih Slovencev« je govoril zadnje nedelje v Ljubljani človek, ki ga na naše največje začudenje trpe Kranjci za deželnega glavarja. Dr. Šusteršič je seveda o tem »napredku« tako govoril, kakor da ga je opažati še le od tistega časa, kar je »pomedel dr. Korošec celjsko kliko« in so »stopili štajerski kmetje na lastne noge«. Dr. Šusteršič nima pojma o naših štajerskih razmerah in se briga za nas samo toliko, v kolikor podpirajo naši štajerski poslanci njega častilakomno politiko. On ne ve, da se vrši pri nas na Štajerskem glavni narodnostni boj v mestih in trgih, ne na kmetih. In v mestih in trgih ni daš duhovščina že več ko celo desetletje storila za narodni napredek niti koraka. Kar je tod slovenskega, so ustvarili »liberalci«. Ravno »celjska klika« je še dokazala uspehe v narodnostnem boju, žrtvovala zanj stotisoče, kje so pa kake stotaki, ki so jih žrtvovali klerikalni kolovodje za narodno stvar? Dr. Korošec, dr. Verstovšek, govorita! V mestih in trgih vodimo ves narodnostni boj mi, trudimo se in delamo, zato da nas kakšni Šusteršiči zmerjajo. Če pa se kakšen kaplanček vtakne v kaki hribovski vasici v občinske volitve in tam »premagaa« kakega posameznega nemškutarskega župana, je to »narodni napredek«. Vsiljujejo nam nemško uradništvo na vseh koncih in krajih, klerikalci ne store nič — krivi smo pa tega mi, ki nimamo na Štajerskem niti enega državnoborskega mandata. Pa kdo bi se preprial s Šusteršiči in njegovo žlahto! Političen falot je političen falot, pa ga postavi na glavo ali na nogo.

Celje. Zelo so nas razveselili pohvalni dopisi iz Slov. Bistrice in Št. Pavla, da so dobili slovenske zdravnike, katerih poljudno in narodno delo razveseljuje in zadovoljuje prebivalstvo. V Laškem trgu, v osrčju dr. Benkovičevega političnega teritorija, katerega okoliš je do zginljive manjšine popolnoma katoliški in slovenski, vživa in izvršuje zdravniško prakso znani zagrizenec nemškutarskega občine, na sedežu slovenske bol. blagajne, si je vsled naše lenobe pridobil iz človek distriktno mesto in sedaj nemoteno pašaluje če z delom ali brez dela. Kot strastnega ribarja in lovca se ga najde povsod, razven pri stokajočem bolniku. Kaj je njemu mar, če se zgode nesreče ali težki porodi, g. doktor sedi s svojo »akademično« družbo pri »kneip-tajlnu« in dobro se mu godi. In zakaj je tako? Ali je malobrižnost naših občin, ali manjka poklicanih pospešiteljev, tega ne bomo tukaj razpravljali. Mi le prosimo javnost in poklicane činitelje, naj zadevo preiščejo in potem sodijo. Če bodo stori-li dolžnost in Laškemu trgu dali slovenskega zdravnika, bomo poklicane čakajo vsestransko, javno pozdravili in hvalili.

Med Grobelno-Brežicami še ne vozi avtobus. Vlada ovira to prevažno prometno podjetje, ker je slovensko. Da zavleče izdajo koncesije, je sedaj povzela občine, skozi katere naj vozi avtobus, naj se potom sejnih sklepov izrečejo za ali proti namernavni vožnji, dobro vedoč, kako bodo glasovali mnogi kmečki občinski odbori v svojem strastnem nasprotstvu napram avtomobilom. Ko je pa lani ravnateljstvo Slatine uvedlo redno avtomobilno zvezo med Poljčanam in Slatino, se ni vprašalo občin za njih mnenje, marveč je prizadete okrajne odbore. Dr. Jankovič, porabite to!

V Šmarju pri Jetlihu je župan prepovedal izdajati živalske potne liste za svinje, ker je mrlar javil, da je od nekega občana dobil za rdečo boleznijo poginjeno svinjo. Na toza-

devno uradno sporočilo bi moral okrajni zdravnik takoj priti, dognati istinitost trditve ter potrebno ukreniti. Po preteku več dni bil je pa sem poslan šentjurski deželni živnozdravnik, ki je dovolil promet s svinjami, ker je ta slučaj kužne bolezni samcat ostal. Več svinjorejev pa med tem ni moglo svojih, že prej prodanih ščetinarjev izročiti kranjskemu prekupcu, je torej oškodovano. Tega seve ni kriv župan, zakaj po zakonu je postopal, marveč glavarstvo, ker ni takoj odredilo ogleda. Na uho bodi pa povedano, da je v Šmarju tudi deželni živnozdravnik, ki je gotovo tudi v stanu spoznati rdečo bolezen, in da bi bil njegov ogled ceneji za državni zaklad.

Drobne novice. Imenovana je računski podčastnik 87. pešpolka Martin Smigoc za namestniškega kancelista pri ljutomerskem okrajnem glavarstvu. — Prestavljena je poštarica Ana Niefergall iz Planine v Braslovce. — Železniska nezgoda. V Špifeldu je zgrabil vlak 30letnega premikača Rudolfa Pukla, mu odtrgal levo roko in ga ranil na glavi. Nesrečnega železnika-čarja so spravili v graško bolnico. — Poneverba. Pri poštnem uradu v Frojachu je poneveril poštni ekspeditor Herman Pirkmaier 1400 K in pobegnil. — Iz Ptujja. Ob Dravi so našli mrtvo neko dekle, ki jo je neznanec umoril z nožem ali pilo in potem vrgel v reko. Dekle je bilo 18 do 20 let staro in boljše oblečeno.

Koroško.

Radi ropa obsojena vojaka. Meseca novembra lanskega leta sta na Ljubljanski cesti v Celovcu napadla dva vojaka nekega civilista, ga vrgla na tla, mu vzela uro z verižico in nekaj drugih stvari v skupni vrednosti 40 kron ter zbežala. Napadenec je takoj napravil ovadbo, toda zločincema ni bilo mogoče priti na sled. Šele meseca februarja so po naključju izsledili, da sta oni rop izvršila dva vojaka 17. pehotnega polka in sicer neki infanterist in četovodja pri 7. stotniji Zima. Oba so aretirali in izročili garnizijskemu sodišču. Nedavno tega se je vršila obravnava in sodišče je obsodilo infanterista na 9 let težke ječe, četovodjo Zimo, ki je bil obenem tudi degradiran, pa v 5letno ječo.

Tatvine. Iz Beljaka poročajo, da se tamkaj v zadnjem času može tatvine raznih vrst. V zadnjem času so se spravili zlasti na kolesa. Tako je bilo te dni ukradeno na odprti cesti izpred hiše g. Stadlerja kolo, vredno 120 K. Seveda o tatu ni nobenega sledu. Skoraj ob istem času zmanjkalo je nekemu poštnemu uslužbenku kolo izpred kolodvora. Tudi o tem tatu nimajo sledi. — Na kolodvoru v Beljaku pa se dogajajo v zadnjih časih več ali manj predrzne žepne tatvine, a o storilcih ni nikdar dobiti sledi. Biti mora to izvežbana tatinška družba.

Drobne novice. Iz obupa. Od 19. aprila t. l. pogrešajo v Savodju 26letnega sina posestnika Kochbauerja. Po dolgem in napornem iskanju so ga končno našli v bližnjem gozdu obešenega. Izvršil je samomor vsled tega, ker je imel kostno jetiko in je obupal nad svojim zdravjem. — V Volšperku je ukradel neznan tat iz zaprte omare v hiši nekega posestnika večjo vsoto denarja. Tat je moral biti o domačih razmerah dobro poučen, ker je tatvino izvršil spretno. Do sedaj niso še nikogar aretirali, a leti sum na nekega hlapca, ki je bil odpuščen pred kratkim časom iz službe pri tem gospodarju.

Primorsko.

V Gorici je preminula po dolgem mučnem trpljenju gospa Frančiška Klun, soproga posestnika v ulici Rossini št. 6, gospoda Antona Kluna. Pogreb je jutri ob pol 6. Blag ji spomin!

V Silvilj je umrla 70 let stara občespoštovana gospa Uršula Bubnič, soproga g. Ivana Bubniča, posestnika in trgovca. Pokojnica je bila vzor pridne in skrbne gospodinjice in dobre matere. Blag ji spomin!

Neprijetno presenečen je bil predvečerajšnjem čevljar Josip Mandelj v Trstu, ki si je ležišče izbral ob nekem zidu v ulici Silvio Pellico. Ob tem zidu je sladko zaspal, zbudil se je pa okrog dveh po polnoči. Hotel je pogledati na uro, da bi vedel, koliko časa je spal, segel v žep, a ure ni bilo. Ko je prišel mimo neki redar, mu je Mandelj povedal, kaj se mu je pripetilo, a mirno dostavil: »Sicer se mi je pa v Trstu zgodilo še marsikaj hujskega, kot to, da so mi pobrali uro.« — O tatu nimajo še nobene sledi.

V svrhu tatvine vprizorjen pretep na tramvaju. V nekem tramvajskem vozu v ulici Carducci v Trstu

nastal je v soboto zvečer pretep med tremi možmi. Na bližnji postaji poklical je sprevednik stražnika ter mu izročil pretepače. Ta je odvedel navedene tri na policijo, kjer so pa pred komisarjem izjavili, da so se prepirali vsled neke malenkosti in da radi eden drugemu odpustajo. Nato so bili miroljubni pretepači izpuščeni. Komaj pa so bili dobro iz policijskega poslopja, že sta se zglasila dva gospoda, ki sta bila na onem tramvaju, kjer je nastal pretep, okradena. Enemu so tatovi odnesli iz žepa listino, v kateri je imel 280 K denarja in zlato kratavito iglo z briljantom, vredno 1200 K, drugemu pa listino, v kateri je imel nad 300 K denarja. — Jasno je, da so oni trije miroljubni pretepači vprizorili pretep le za to, da so lažje okradli radovedne gledalce. — Policija je pričela takoj one tri pretepače iskati, a dosedaj je bil ves njen trud zamanj.

Tatovi železne skrinjice konzumne zadruga s 15.000 K. Kakor znano, bila je na zagonečen način ukradena 6. aprila t. l. skrinjica konzumne zadruga v Trstu. V tej skrinjici je bilo 15.000 K. Par dni po tatvini je bila aretirana Marija Mahorčič, uslužbenka zadruga. Kljub dejstvu, da je tatvino tajila, pridržali so jo v zaporu. Policija pa je med tem časom natančno poizvedovala ter izvedela, da žive trije nevarni tički zelo potrato. Aretirala je 32letnega težaka Angela Doviera, 22letnega Marcela Jamnika in 24letnega Karla Trampuša. Vsi trije so zelo priporočljivi tički, ki imajo že davno svoje fotografije in življenjepis na policiji. — Ti zreli tički so pa v zadnjem času kar čez noč obogateli. Na stanovanju Dovierja našli so 420 K denarja in vložno knjižico tržaške »Cassa di Risparmio«, na katero je bilo vloženih 240 K. Na stanovanju ostalih dveh tatovih policija sicer ni našla mnogo denarja, a oba sta imela seveda zlati uri in verižice. Izvedelo se je tudi, da se je Dovier v zadnjem času večkrat peljal v Benetke. — Skrinjico so našli na vrhu poveljništva c. in kr. vojne mornarice v dvorcu »Necker«, in sicer pod ulico Massimiliano, kamor so jo gotovo tatovi sami vrgli, da se je rešilo. — V kaki zvezi so ti trije umzoviči in aretiranka, se še ni dalo dognati.

Prebrisan separ. Dalmatince Milo Radonovića je hotel včeraj zvečer v Trstu zmenjati 120 K v francoske zlatnike. Ker pa ni bil še nikdar menjal tak denar, je naprosil svojega znanca Kerpana, naj mu ta to preskrbi. V družbi Kerpana pa je bil neki vojak bosensko-hercegovskega polka št. 4, ki se je sam ponudil, da preskrbi francoski denar. Res se je čez nekaj časa vrnil in oddal Radonoviću 6 zlatov, nato se pa kmalu poslovil. Radonovića je kmalu nato spoznal, da je bil ogoljufan za teh 120 K, kajti francoski zlatniki so bili navadno — igralne marke. Naznanil je celo zadevo policiji, ki je tega vojaka kmalu izsledila ter ga oddala vojaškimi oblastem.

Iz Opatije. Nemški princ Joahim, sin nemškega cesarja, se je več časa mudil tu in je minoli teden odpotoval na Nemško. Pri slovesu je g. dr. Bruno Staretu podaril za spomin svojo fotografijo.

Drobne novice. 20letni težak Atilij Roman in 36letni Fran Storch sta se v neki gostilni v Trstu skregala. Pri prerekanju sta se oba na raznih mestih života ranila z nožem. — Na zdravniško postajo v Trstu je prišel včeraj jutraj 31letni težak Ivan Rossi in prosil zdravnika, naj mu obveže več ran, ki jih je zadobil v nekem pretepu ponoči v neki gostilni v starem mestu. Zdravnik je konstatiral, da ima dve globoki rani na prsih, prodirajoči do droba ter dve lahki rani na obeh rokah. Rossi ni hotel povedati, kdo ga je ranil. Prepeljali so ga na zdravniško oddelno v deželno bolnišnico. — Iz starega mesta. 26letni magistratni uradnik Evgen Golob oddal je včeraj ponoči v pijanosti v tržaškem starem mestu v neki zloglasni hiši na mehanika Avgusta Bergerja dva strela iz brovinja. Prvi strel je svoj cilj zgrešil, drugi pa Bergerja lahko ranil na glavi. Goloba so aretirali ter oddali sodišču.

Klic slovenskega delavstva.

Narava se je vzbudila iz svojega mrtvila, iz zimskega spanja in spet klije in raste in cvete. Tudi človeka se poloti spomladi novo veselje do življenja, nova energija ga žene do novega dela. Par let že izožimo Slovenci, da se nas je polotilo neko mrtvilo, da nazadujemo namesto da bi napredovali. Ni več istega navdušenja, čilega dela, temveč potutilo se je našega naroda neko mrtvilo in naši zunanji in notranji sovražniki so si že veselili meli roke, kajti njihovo delo je zapredovalo. Tuji so se zajedli v na-

še narodno telo, pritisnili na našo narodno mejo, naskočili naše narodne postojanke ter izpodrivajo naše ljudi raz rodne grude ter jim odjedajo kruh.

Ne le naše zemlje se polasča tujec, temveč iz vseh služb hoče izpodrinuti Slovence. V imenu izpodnega boja pa pomagajo našim najljubšim sovražnikom Nemcem in Italijanom rdeči internacionalisti — socijalni demokrati in v imenu vere pa črni internacionalisti — klerikalci. Kako dosledno pomagajo socijalni demokrati Nemcem, kaže sto in sto slučajev v Mariboru, Studencih, Celju, Trbovljah itd. pa tudi v beli Ljubljani, na jugu pa pomagajo Italijanom. Kolikokrat se je že izpodrinilo slovenskega delavca, slovensko delavko baš radi tega, ker je narodno zaveden, ozir, ker ni hotel trobiti v internacionalni socialnodemokratski rog. — Ker je soc. demokracija v svojem jedru in delovanju protislovenska, ni in ne bode dobila med slovenskim delavstvom trdnih tal. Koliko so si že prizadevali, koliko tisočakov so že denarja izdali, a vse zaman, ker slovenski delavec in slovenska delavka predobro čuti, da tujec in naj govori tudi domači jezik ni in ne more biti njegov pravi prijatelj. V neštetihih slučajih so bile izdane koristi slovenskega delavstva, v neštetihih slučajih je bilo oškodovano slovensko delavstvo na korist tujcem. In naj imajo še tako namazane jezike, naj govore še tako sladko, dejanja pa izdajajo njih bistvo in pravi namen.

Klerikalci se sicer hvallajo, da so veliki prijatelji delavca, a gre jim le za politično moč. Delavstvo jim je le sredstvo, koristi delavstva pa deveta briga. Videli smo to v Vevčah in v sto in sto drugih slučajih. Ti bi naj bili prijatelji slovenskega delavstva, ki kar na debelo prodajajo slovenske narodne koristi vladi, ki so odprli vrata v vse boljše službe pri sodnih, finančni, pošti itd. tujcem Nemcem; klerikalci, bi naj bili prijatelji slovenskega delavstva, ki oddajajo vsa večja dela tujcem, ki potem privabijo cele trume tujega delavstva, Slovenec pa mora s trebuhom za kruhom v širni svet.

Ker postajajo razmere čedalje bolj neznozne, da koncem ne bo več skorje kruha za slovenskega delavca na slovenski zemlji, če bodo še nadalje gospodarili taki »prijatelji« jero bi delavstva, je zadnji čas, da povzdigne slovensko delavstvo svoj glas ter protestira zoper krivice in se osamosvoji.

Tudi med slovenskim delavstvom se je pričelo novo gibanje, prišla je nova pomlad. Vsaka sila do vremena in vsak pritisk do gotove meje. Dovolj je krivic in jero bstva!

Majniška proslava, ki se vrši v nedeljo 3. majnika v Ljubljani naj pokaže ne le Ljubljani, temveč vsej slovenski domovini, da se je slovensko narodno delavstvo vzbudilo iz mrtvila, da se hoče bojevati za svoje narodne in socialne pravice. Protestirati hočemo zoper krivice, ki se gode slovenskim železničarjem in sploh slovenskim delavcem, ožigosati in razkrinkati tiste, ki so zakrivali te neznozne razmere, ki odpirajo tujcem na stečaj vrata, ki zatirajo slovensko delavstvo ter protežirajo tujece, protestirati pa moramo tudi zoper tiste, ki dražijo najpotrebnejša živila za neznoznimi davki in dokladami ter manifestirati, da na slovenski zemlji bodi kruha za slovenskega delavca.

Dnevne vesti.

+ Konfisciralo je državno pravdnštvo včerajšnje našo notico zaradi dogodkov pri 17. pehotnem polku v Celovcu. V notici so bila navedena zgolj suha dejstva in na podlagi teh dejstev smo izrekli ostro, a vsekakor v objektivnem oziru upravičeno kritiko. In radi te kritike nas je zaseglo državno pravdnštvo. Drugo bi bili veseli stvarne kritike, pri nas pa se je boje. Dvomimo, da bi bilo to pravo sredstvo, da se odpravi zlo, ki razjeda naš državni organizem.

+ Nemške trdnjave na Kranjskem. Našteli smo zadnjič znamenite pozicije, ki so si jih pridobili Nemci na Kranjskem, odkar je nanesa nesreča, da so klerikalci dobili moč v roke. Nemško napredovanje je res velikansko, a če se klerikalci sedaj izgovarjajo, da so nastale te nemške trdnjave preko S. L. S. in proti naši volji, je to predrzen udarec resnici v obraz. Vse, kar so dosegli Nemci na Kranjskem, to so dosegli z vednostjo in s privoljenjem slovenskih klerikalcev. Ustanovitve nemške gimnazije v Ljubljani n. pr. je bila sad kompromisa med vlado in klerikalci, in so se klerikalci s tem že hvallili; in ljubljanski občinski volilni red, po katerem je prišlo sedem Nemcev v občinski svet, bi ne bil nikdar nastal, da niso

klerikalci sami tega sprožili. Tako je tudi z vsemi drugimi pozicijami, ki so jih Nemci pridobili; vse uspehe so dosegli le vsled tega, ker so klerikalci bili s tem zadovoljni. Seveda — za sto sto klerikalci delali Nemcem koncesij, ampak so si vse pustili plačati s protikoncesijami strankarskega značaja. Za strankarske uspehe so prodajali obče narodne koristi in vsled te izdajalske kupčije so Nemci prišli do svojih narodnih pozicij. Vse se je vršilo po načelu: roka roko umije in levica naj ne ve, kaj desnica v žep vtakne. »Slovenec« pravi, da so klerikalci skoro vse, kar imajo, dosegli v boju z vlado. En sam boj so imeli klerikalci z vlado. Cilj tega boja je bilo, strmoglavljenje barona Heina. To so klerikalci dosegli z bojem — od tedaj pa sploh niso imeli nobene boja več z vlado, ampak so hodili z njo z roko v roki in z njo delali samo kupčije. In ravno v tem času, kar so klerikalci v takem vztrajnem prijateljskih stih, da se proti njihovi volji ničesar ne zgodi, ko so mogoče celo tako nezaslišane stvari, kakor je podelitev vodne sile na Ljubljanci deželnemu odboru, ravno v tem času so Nemci pridobili vse pozicije, vsled katerih so nam postali tako nevarni. V teh letih, odkar je šel baron Hein, je vlada postopala po načelu, da se zgodi v narodnostnih stvareh na Kranjskem samo to, na kar se domeni klerikalci in Nemci, in klerikalci in Nemci so se vedno tako domenili, da so klerikalci dobili strankarske, Nemci pa narodnostne koncesije. Zdaj seveda, ko postaja klerikalce strah pred posledicami njihovega izdajalskega početja, bi to radi vtajili in zasenkili, a tu ne pomagajo nobeno zavijanje in nobena laž. Nemške trdnjave na Kranjskem so zgradili klerikalci.

+ Ljudsko sovraštvo zoper brezvestno gospodarstvo klerikalcev narašča tako, da je to družbo, ki vlada danes na Kranjskem, po vsi pravici strah. Obupno se brani in ker drugače ne more, da si poskuša pomagati s pristranskim in zvičajnim primeranjem nekdanjih in sedanjih časov. Prijubljena fraza teh grobokopov dežele je na pr. ta, da so liberalci »slovenskega kmeta ob tla pritiskali«. Saj je bedasta ta fraza, posebno bedasta iz ust ljudskih pijavk, a prijubljena je klerikalcem. Resnica je sicer, da je nekdanja liberalna večina vestno, pametno in pošteno gospodarila, da je pospeševala kmetijske koristi z vsemi močmi, saj sta bila vendar dva klerikalca, Detela in Povše, ki sta v vseh kmetijskih stvareh odločevala; resnica je tudi, da so liberalci obnovili kranjsko vinogradništvo, zidali ceste in vodovode — a takrat ni bilo nobenih Lončartčev in njihovih tajnih kompanjonov — in sploh vsa deželna sredstva porabljala za blagor dežele, a to klerikalcev nič ne ženira. Vse to taje in zaničujejo, ker bi pač radi premočili javnost, da bi njihovega početja ne sodila po zasluženju. Nekdaj se je vestno in pametno gospodarilo in zato je dežela izhajala s svojimi dohodki in ni imela nepotrebnih dolgog. A danes? Kaj pa so klerikalci storili? Kar so napravili, to ni v nobenem razmerju s porabljenim denarjem. S tem denarjem, ki so ga porabili, bi bili vestni in pametni gospodarji lahko trikrat več napravili. Ali so klerikalci v teh dolgih letih, kar so gospodarji v deželi, mar za kmečki stan kaj realnega storili? Samo šušmarstvo in šarlatanstvo je vse to gospodarstvo pospeševanje kmetijskega stanu, ki je uganjajo klerikalci. Stotisoče izdaja deželni odbor pod naslovom »deželna kultura«, a sad tega dela je malenkosten in v nobeni primeri z izdanimi vsotami. Šušmarstvo in šarlatanstvo kamor pogledamo. Tudi električne naprave spadajo sem. Vsi strokovnjaki, ki imajo vendar odločilno besedo, priznavajo brez ovinkov, da je Lampetova električna akcija zavožena, da se ne bo nikdar rentirala, da bo iz tega za deželo izvirala trajna izguba, da so milijoni proč vrženi, a vendar razglašajo klerikalci to nesrečno akcijo za eminentno važno narodnogospodarsko podjetje. Pa zvišanje deželnih doklad! Klerikalci imenujejo to brezvestno obremenjenje ljudstva »uravnanje deželnih financ«. Tako uravnajo deželne finance, da se ljudstvu nalože novi davki in deželi navale novi dolgovi, ni prav nobena umetnost. In kako je deželni odbor »uravnal« deželne finance? »Slovenec« pravi: »Deželni odbor je uravnal deželne finance in zvrnil večje breme na veliko industrijo, ki je pri nas nemška, in varoval slovenskega kmeta.« Tak škandal! Deželni odbor je obremenil vsa deželo, vse prebivalstvo, podražil vsa živila in stanovanja, povečal vsa bremena in povrh zadal dolenskem vinogradništvu tako škodo, da bodo kmetje trpeli leta in leta. Kje je neki »Slovenec« vzal pogum, da je zapisal svoje gorostasne trditve? Pomagano pa klerikalcem s tem pač ne bo nič.

+ Odpor proti germanizaciji na sodišču. Proti germanizatoričnim aluram predstojnika ljubljanskega okrajnega sodišča so se v zadnjem času pošteno postavili po robu tudi duhovniki ljubljanske okolice. Tako je prav, samo želimo, da bi duhovščina krepko vztrajala v tej borbi in se ne dala morda oplasiti na kake migljaje ali ukaze od zgoraj. Na sodišču imajo sedaj cele kupe nemških tiskovin, ki jih je svetnik Šturm poslal župnim uradom in ki so jih le - ti vrnili z zahtevo, da se jim pošljejo slovenske tiskovine. Šturm je sedaj v veliki zadregi in piha kakor gad, to tem bolj, ker je nemške tiskovine hotel vsiliti zgolj na svojo roko. Znano je nam namreč, da je svojočasno višja sodna oblast naravnost ukazala, da mora ljubljansko okrajno sodišče z županstvi in z župnimi uradi dopisovati izključno v slovenskem jeziku. Svetnik Šturm je preko tega ukaza skušal vtihotipiti nemško dopisovanje z javnimi korporacijami. Čemu? Samo, da bi se prikupil na zgoraj in da bi za to čim prej dobil nagrado in plačilo. Toda stvar mu je za sedaj izpodletela in nadejamo se, da bodo tudi v bodoče naše javne korporacije dosledno vztrajale v odporu proti vsakemu nadaljnjemu poskusu, omejitvi veljavo slovenskega jezika v uradnem poslovanju.

+ To je razložek. O časih, ko so imeli liberalci večino v deželnem zboru, pravi »Slovenec«, da so »samo kakemu ultraliberalcu pomagali do hitrejšega napredovanja.« Na to imamo le malo odgovoriti: Kar je za časa liberalcev pri deželi bilo nastavljenih uradnikov in kar jih je napredovalo hitreje ali nehitreje, vsi so še danes pravi stebri in glavne moči deželne uprave, dočim so vsi koritarji »strokovnjaki« in slabi uradniki pri deželi prišli po zaslugi klerikalcev na svoja mesta, ker klerikalci ravno nič ne vprašajo, kaj kdo zna, ampak le, če je vnet klerikalce. Brez tistih uradnikov, ki so bili nastavljeni, predno so prišli klerikalci na krmilo, bi deželna uprava danes sploh ne mogla izhajati, dočim so vse tiste moči, ki so jih klerikalci akvirirali, take kvalitete, da so pametni klerikalci že sami nevoljni.

+ Kako si predstavljajo slovensko-nemški sporazum? »Marburger Zeitung« prigibljuje uvodnik o dr. Ravniharjevem govoru na mariborskem shodu in se norčuje iz njegove trditve, da mora preje ali sleje priti v Avstriji do narodnostnega miru na podlagi sporazuma med posameznimi narodi. List pravi, da narodni sporazum ni ničesar drugega, kakor »panslavistične bodočnosti fantazije čisto posebne vrste, v katerih bi naj počasi izzvenele mrtvaške pesmi nemštva na jugu«. Zato so štajerski Nemci proti vsakemu takšnemu sporazumu, češ da nimajo ne v gospodarskem, ne v narodno-političnem oziru prav nobenih — diferenc s slovenskim kmetiskim prebivalstvom. Sicer pa so oni za narodnostni mir na Spodnjem Štajerskem, ki pa bi se moral po njihovem receptu izvesti tako-le: »Vsi panslavistični agitatorji in Nemcem sovražni slovenski duhovniki naj se skozi deset let vzdrževskega hujskanja proti Nemcem, naj ne netijo narodnega sovraštva in videlo se bo, kako se bo zopet povrnil mir in pokoj v deželo, kakrščen je vladal popreje.« — Ali ni to izvrsten recept za narodni sporazum? Slovenci se naj kar enostavno odpovedo vsem svojim narodnim pravicam, naj se izroče na milost in nemilost Nemcem, pa bo takoj mirna Bosna! Tako bi res zavladal na Spodnjem Štajerskem popoln mir, toda to bi bil mir groba, a za takšen mir se Slovenci prav lepo zahvaljujejo. Nismo malo dušni, da bi se bal borbe, saj v borbi ne moremo nič izgubiti, marveč samo vse pridobiti. Ako smo vkljub temu vneti za narodni sporazum, nas vodi pri tem misel in prepričanje, da je narodni mir v interesu celokupne države, da je edini spas za to državo. O tem so prepričani tudi Nemci sami, a prav radi tega, ker so o tem prepričani, nečejo o narodnem sporazumu ničesar vedeti, ker hočejo, da vlada v Avstriji popoln kaos, računajoč s tem, da bodo potem avstrijske nemške pokrajine kakor zrelo jabolko padle v naročje matere Nemčije. Tako kalkulirajo naši prijatelji Nemci, toda lahko se jim zgodi, da se bodo temeljito zmotili v teh svojih računih!

+ Kakor pri nas! Kakor prepoveduje pri nas škof Anton Bonaventura čitanje naprednih listov, tako zabranjuje tudi škof dr. Mahnič na otoku Krku naročanje in čitanje svobodomiselnih listov. Škof Anton Bonaventura se v prvi vrsti bori proti »Slovenskemu Narodu«, škof Mahnič pa proti »Riečkemu Novemu Listu«. Kakor nas skušnja uči, je borba Antona Bonaventura ostala proti našemu listu toliko, kakor brezuspešna in ni dvoma, da tudi gonja škofa Mahnič proti »Novemu Listu« je bo-

imela pravega uspeha, dasi se proti čitanju tega lista tudi zlorabljajo spovednice. Tako je šel o velikonočnem času v Baški na otoku Krku k spovedi neki ugledni trgovec. Spovednik ga je vprašal, ako čita tudi liste in kake. Ko je trgovec navedel, da čita »Riečki Novi List«, je kaplan zrohnel nad njim, da je čitanje tega lista smrten greh, ter ga jel pestiti, da bi lista več ne čital in ne naročal. Ker mu ni hotel tega obljubiti, mu je grozil, da mu ne da odveze. Trgovec se ni dal ugnati in je raje odšel od spovednice brez odveze, kakor da bi se uklonil spovednikovi zahtevi. Može torej ni opravil v redu velikonočne spovedi, a kdo je temu kriv? Spovednik sam, ki ga je v svoji strasti odgnal od spovednice. A kdo bo imel škodo? Čisto gotovo samo cerkev, ker si bo dotičnik pač desetkrat premislil, predno bo zopet šel k spovedi k takšnim zelotom, kakršni je baški kaplan. Tako odtujujejo ljudi cerkvi duhovniki pri nas na ukaz škofa Jegliča, na Krku pa na ukaz njegovega bratca Mahniča.

+ Kranjsko mlekarstvo bi bilo lahko velik in trajen vir znatnih dohodkov kmečkega ljudstva, da niso čutili klerikalci potrebe, tudi v to stvar utakniti svoje organizacijske kremlje. Napravili so seveda samo škodo. Mlekarstva organizacija je že tako zavožena, da je klerikalce same že strah. Govori se, da je dr. Gregorič o tej stvari na pristojnem mestu prav krepko obsodbo izrekel in da se je tudi dr. Susteršič hudo jezil zlasti še ker je dežela prizadeta s kakimi desetisoči kronami. Bomo videli, če se bo na občnem zboru povedala resnica, ali pa bodo članice zopet tako nafařbali, kakor je navada pri klerikalcih. Klerikalci niso enih misli: pošteni hočejo likvidacijo, so pa seveda tudi tiči, ki bi radi »naprej delali« tako kakor dozdaj.

+ Velik javen shod, ki se vrši v nedeljo, 3. maja, v Mestnem domu, ima namen tudi protestirati proti krivicam, ki se gode Slovincem in proti neznozni draginji, katera je po zadnjih deželnih dokladah postala nevdržljiva. Javno in glasno hočemo protestirati, zato naj vsakdo, ki občuti težo draginje, pohiti na shod, ki se vrši ob 10. ura dopoldne v Mestnem domu. — Na shodu govorijo: državni in deželni poslanec gospod dr. V. Ravnihar, deželni poslanec g. Adolf Ribnikar in zastopnik jugoslovanskih železničarjev gospod Iv. Škrjanc iz Trsta.

+ Klerikalna vzgoja. Ko je včeraj popoldne pri pogrebu polkovnika Paica opravil pravoslavni duhovnik svoje molitve, so se nekatere klerikalne babnice prav nesramno norčevale iz teh molitev. Pač sadovi frančiškanske vzgoje!

— Zvišanje stanarin v Ljubljani. Veliko hišnih gospodarjev je že zvišalo strankam najemnine zaradi zvišanja deželnih doklad. Dobivamo poročila, da v nekaterih slučajih poviški daleč presega ono povišanje, ki so ga stranke spričo razmer pričakovale. Poznamo slučaje, ko so gospodarji zvišali najemnine za 10%, 15%, celo za 20%. Naravno je, da se v strankah pripravljajo proti takemu nepravičnemu in tudi neopravičenemu povišanju močan odpor. Marsikateremu gospodarju se bo mogoče očitati, da je položaj strank brezsrčno izkoristil, ko si stranke zaradi pomankanja stanovanj ne morejo pomagati, in bo morala marsikatera rodbina priti naravnost na beraško palico.

— Umrla je v Ljubljani po daljši bolezni gospa Marija Krejčič, rojena Svetel, soproga trgovca gosp. Krejčiča. Pogreb je danes ob 5. uri popoldne. Blag ji spomin! Prizadeti ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

— Radi razžaljenja časti gospe Franje Kavčičeve. Dne 28. aprila t. l. je bil pri tukajšnjem kazenskem sodišču obsojen neki Franc Kambič na osem tednov zavora, poostrenejša s postom, radi razžirjanja neresnične govornice in skrujenjena časti gospe Franke Kavčič, soproge trgovca g. Edmunda Kavčiča v Ljubljani.

— Prispevke za spomenik gosp. Josipu Počivalniku sprejema gospica Jerica Dolenčeva, trafikantinja, Prešernova ulica.

Smrt Radeckega veterana. Kakor je bila vedno njegova srčna in večkrat izražena želja češ: »le dolge bolezni se bojim in želim mirno umreti«, tako je tudi mirno in tiho zaspal za vedno 27. t. m. ob 430 zjutraj v 86. letu svoje dobe c. in kr. polkovnik v p. g. Adam Paic. Polkovnik je bil med ljubljanskim občinstvom zelo markantna in obče znana osebnost. Adam Paic — pravoslavnega veroizpovedanja — je bil rojen 23. septembra 1828. leta kot sin častnika v Vrginostu na Hrvaškem. Doprivši kadetno šolo v Gradcu je prišel 1846. leta k domačemu polku št. 17, ki je odšel že leta 1847. v Ban-

šijo na Laškem. Ko je izbruhnila leta 1848. revolucija je bil Pač imenovan za poročnika in prestavljen nazaj v Ljubljano; odšel pa je zopet koncem leta 1848. v Italijo, kjer se je udeležil bitke leta 1849. pri Gambolu, Borgostu, Ciro de Piemontu in pa pri obleganju mesta Ankone in Bologne. Nadporočnik je postal z 21. in stotnik II. razreda s 26. letom; leta 1859. je bil rajnik, dne 24. junija v bitki pri Solferinu pri prostovoljno napravljene napadu kot poveljni divizije (pol bataljona) ranjen. Leta 1866. je bil kot stotnik pri Sadorvi na Češkem razli izredno hrabrega in vspešnega delovanja od cesarja odlikovan, dobil je cesarsko priznanje, kolajno, ki se nosi na traku zaslužnega križca (belo-rdeče). Dve leti potem (1868.) je postal umrl veterinar pri polku št. 26. major in leta 1873. je bil prestavljen zopet k domačemu pešpolku št. 17, kjer je bil poveljni nadomestnega okraja in je l. 1875. postal podpolkovnik. Leta 1877. je bil prestavljen k pešpolku št. 70 v Petrovarčinu, kjer je postal polkovnik in je bil leta 1878. kot »invalid« vpokojen. — Pokojni polkovnik Pač je bil izredno duševno delaven in je proučil vso vojno zgodovino od najstarejših časov. Kot sad tega dolgoletnega in naporenega duševnega dela je izdal Pač že tu v Ljubljani bivajoč knjižico pod naslovom: »Veliki vojskovodje«, kjer slika v kratkih, a pomembnih stavkih največja in najslavnija dela najiminentnejših vojskovodij vseh časov in narodov! Čez 80 herojev ima navedenih, ki so se dičili z neumrjočo slavo; v malih, krepkih in kritičnih izjavah poudarja pisatelj dejstvo, da je bila vselej in povsod zmaga odvisna od osebnega vpliva dotičnega vojskovodje. Dodatek ima več izledov in strateško-taktičnih notic, ki segajo celo do rusko-japonske vojne leta 1904—1905. Sedaj je polkovnik Pač sam šel v vrste velike armade, od koder ni povratka! Rajni polkovnik je bil zvest sin srbskega naroda in navdušen jugoslovanski rodoljub. Naj mu bo lahka zemlja domača!

Z Viča nam pišejo: V zadnjem času je nekemu tukajšnjemu gospodarju udarila kobila hlapca. Nesrečnega so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnil. Pošten človek obzahuje in pomiluje v takem slučaju uso do človeškega življenja. Ne tako pa naš župnik, prior Avguštin, kajti v njem je že davno ugasnila vsaka iskra poštenja in pravičnosti. Na ostuden način je v nedeljo na priznanci sramotil ranjkega, gospodarja in družino. »Kazen božja, prst božji!« je zadel neko hišo v bližini zato, ker se tam pase nevera. Tako je sramotil župnik pošteno hišo. In nadalje je župnik očital nekemu služabniku te hiše, da ne skrbi za svoje otroke. Na te satanske besede odgovorjamo župniku: Da, res, pase se nevera, in sicer v največji bližini cerkve, v samostanu samem. Tam živi človek, ki daje očitno pohujšanje ne samo celi občini, ampak celemu katoliškemu svetu. Za posvečenimi židovi skrivata Arhangela, ki je storil najostudnejši greh sovraštva do bližnjega; preteklo bo kmalu pol leta in Arhanget svojega greha še ni popravil, marveč v tem grehu vsak dan bere sv. mašo in tako neprestano vrši božji rop. Odrasli se ozirajo na cesti za njim, otroci pa kažejo s prstom za učiteljem Kristusove ljubizni. Torej gospod prior, pokončajte gadjjo zalego doma, v samostanskih celicah; in če hočete povsod videti »kazen božjo«, tedaj je p. Arhanget očitna kazen pravičnega Boga za vse tolovajske in zahrbitne napade, katere so zagrešili v mesecu novembru viški patri in ž njimi združenih šest klerikalnih odbornikov. Naravnost neverjetno je, kako je meseca novembra divjala klerikalna banda na Viču. Napredne in socialistične odbornike so denuncirali na deželni odbor, klerikalni časopisi so pisali o aretacijah oseb, ki niso imele s policijo niti najmanjšega konflikta, viški župnik je razdelil po Viču nad sto »Domoljubov«, ki so sramotili našega kandidata Kneza, Janez Pance je denunciral uslužbenca njihovim gospodarjem, Arhanget je pisal nešteto zlaganih reklamacij glavkarstvu in vladi. Celi tej persekciji so stali na čelu p. Avguštin, p. Teodor in p. Arhanget. Ponavljamo še enkrat, da je obsodba p. Arhangela očitna kazen božja frančiškanskim denuncijantom. — Kar se tiče župnikovih besed napram onemu očetu, da ne skrbi za svoje otroke, odgovorjamo: Imenovani oče preživlja svoje otroke pošteno in sicer z Julji svojih rok, ne pa s farbanjem ljudi, kot župnik svoje klosterske gade. Od šolskih in cerkvenih oblasti pa pričakujemo, da odstranijo z Viča Arhangela in izbrisajo ta največji madež občine Vič. Končamo z evangelijem sv. Matejem, ki pravi: »Slab duhovnik, je kakor izprijena sol, ki se ven vrže in optepta od ljudi.« To zasluži v največji meri cela viška denuncijantska banda.

Da ne bo nesporazumljena. »Slov. Dom« je v št. 14. priobčil dopis v katerem ni imenovan nobeno ime, pa se mestoma napačno tolmači. Da ne bo nesporazumljen, bodi povedano, da je v dopisu omenjeni premožni klerikalec in trgovec z lesom Magajna, po domače Grebe, in ne Magajna, p. d. Ovčar.

Preganjalec sejmarijev. V Bučki je bil 25. aprila semenj, za katerega sta dobila en naprednjak in en klerikalec dovoljenje, točiti svoje vino pod vejo. Ker pa se nahaja sejmšče na cerkvenem zemljišču, je hotel župnik naprednemu kmetu zabraniti, da bi svoje vino pripeljal na ta svet, dasi je sejmšče javno in vsakemu vstop prost in dasi župnik na sejmšču nima nič govoriti, četudi je svet cerkvena last. Že tri dni pred sejmom je dobil dotični kmetovalec obvestilo, da nikar vina voziti na semenj, ker župnik ne bo dal prostora na sejmšču, češ, da bo klerikalni kmet plačal »štongeld« od vsega, za to pripravljene prostora. Ker pa na semenji dan klerikalni vinočar iz gotovega vzroka ni hotel nesti za župnika kože na prodaj in župnik tudi koga drugega ni mogel dobiti, se je napotil sam opravljat službo policista. Odpravil je z največjo hitrostjo mašo in procesijo, potem pa hajd preganjat liberalca iz sejmšča, ko si je le-ta ravno postavil štant. Zanimivo je bilo gledati, kako je župnik srdito rentalci — liberalna mrha — se je pa le smejal in ni hotel ubogati. Uvidevši, da sam nič ne opravi, gre župnik hitro k orožnikom, kričeč že od daleč, naj gredo preganjat neubogljivega kmeta. Orožniki pa so župniku povedali, da to ni njihova stvar in da naj gre k županu, ker on ima take reči urejati. Pri tej priči je pa župnik postal še bolj črn, kakor je ponavadi in jo je sramotno odkuril. Ljudje so se zgrajali nad početjem tega nevednega župnika, Bog pa je pokazal, da ni župniku pokoren, kakor je župnik že večkrat trdil (za to imamo priče), kajti dotični naprednjak je iztočil tisti dan 400 litrov vina, da ga ni nobeden krmarjev toliko. Pripomniti pa moramo, da župnik ne sovraži naprednjakov vedno enako, kajti Veliki ponedeljek nas je povabil, naj se cerkvenega darovanja udeležimo vsi. Kronce so tudi liberalne dobre!

Zalosten konec pijańca-zapravljivca. Znanega posestnika Knafelca, vulgo Karnala z Vrha pri Ljubnem so v nedeljo v Ribnici (blizu gore Ljubno) pobili. V tej vasi je bil hud pretep. Knafelc je zadobil take poškodbe, da je v bolnici umrl. Ta človek je imel primerno lepo posestvo, pa je tako popival in zapravljal, da je ravno v zadnjem času spravil posestvo na boben.

Poparil se je. Deček Alojzij Šega v Grahovem se je pred osmimi dnevi igral v kuhinji s kosom kruha. Naenkrat je prišel domači pes v kuhinjo ter hlasičil po kruhu. Deček se mu je nazaj umaknil. Pri tem je zvrnil lonc z vrelo vodo ter se tako poparil, da je naslednjega dne umrl.

Na potovanju okraden in od papeža odškodovan. Tržaški škof monsignor Karlin se je minoli teden peljal v Rim. Na potu iz Ankone v Rim se mu je zgodilo to, kar se primeri malone vsakemu tujcu na italijanskih tleh, bil je okraden. V okradenem kovčegu sta bila tudi škofovski križec in škofovski prstan monsignora Karlina. Prisedši v Rim je škof Karlin povedal kardinalom, kaj se mu je primerilo in ko je prišel v avdicijo k papežu, je ta že vedel, kaka nesreča se je škofu primerila. V šali je papež pokaral škofa: Ali ne veš, da mora vsak škof stopiti pred papeža s križem na prsih? Papež je na to daroval škofu dragocen križec na zlati verižici in krasen demantni prstan.

Tvrdba se ženi. veseloigra, ki se je včeraj predvajala v prvi v kinematografu »Ideal«, je one vrste veseloigra, v katerih se gledalec dobro zabava in nasmeje, in je doseglja tudi včeraj najlepši uspeh. Gospodična Orla igra očarjujoče in ume karakteriziranje iz f. Slike, ki nam kažejo ta film, spadajo med najboljše te vrste in vsi trije deli nam dajejo velik užitek. Tudi dame se zadovoljijo v tem filmu, ker kaže se cela vrsta krasnih in najnovejših toalet. — Jako zanimiva je tudi italijanska drama »Goreči vlak«.

Atlantis, velikanski senzacionalni roman v 6. delih po enakoinemskem romanu Gerharta Hauptmanna se bo predvajal od sobote, dne 2. maja do torika, dne 5. maja v Bachmaierjevem Grandelektrobioskopu v Lattermannovem drevoredu. Še nikdar se ni uporabilo takih sredstev za uprizoritev kakega dela v filmu, kakor pri tem. Nakupljen je bil parnik »Roland« in potopilo se ga je sredi odprtega morja. Inscenacija je mojsriska, prizori na krovu ladje so nekaj posebnega in nam kažejo življenje in delovanje na tem plavalnem orloju, kakor je tudi oris ka-

tastrofe nekaj izredno naravno-stranega. Originalni fotografski posnetki teh prizorov se vidijo od danes naprej v izložbi modne trgovine L. Kette, Franca Jožeta cesta št. 3.

Prijeta tatinska tolpa. V zadnjem času se je izvršilo v mestu, posebno pa v bližnji okolici več vlomov in tatvin. V Ljubljani so tatovi vlomili na Poljanski cesti v shrambo za mesnino pri mesarju Antonu Koprivcu ter pokradli 60 kg sveže slanin, pri Bergmannu pa so odnesli čez 100 komadov perutnine. Največ so pa črni bratje operirali po okolici. Policijski si je pomagala na vse moči in se ji je slednjič le posrečilo priti storilcem na sled. Poizvedela je, da je gnezdo teh elementov na Predovičevem selu pri Francetu Raku. Pri preiskavi so dobili Koprivčevu slanino že izcvrto, pa tudi sledovi drugih tatvin so prišli na dan. Raka in njegove pajdaše so seveda aretirali in izročili sodišču ter s tem napravili prebivalstvu v mestu in okolici za nekaj časa mir. Rak je šel pred kratkim prišel iz trimesečne ječe, katero je obsedel zaradi tatvine, a je takoj zopet začel svojo staro obrt še v večjem obsegu, kakor poprej.

S trga. Danes je prinesla na trg vrtnarjeva žena Marija Cerarjeva 6 letošnjih kumar ter jih naglo izpečala komad po 3 K. Ta novica se je po trgu med ženskami hitro raznesla ter privabila k Cerarjevi precej gledalk.

V mestni klavnici ljubljanski je bilo zaklanih od 12. do 19. aprila t. l. 55 volov, 6 bikov, 89 prašičev, 102 telet, 16 kostrunov, 104 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 204 kg, 56 zaklanih telet in 43 zaklanih kozličev.

Našla se je denarnica s srednjo vsoto denarja. Kdor jo je izgubil, naj se zgasi pri gospe Antoniji Galle, soprogji mestnega učitelja, Poljanska cesta 31.

Majnikov semenj za kože vršil se bode v ponedeljek dne 4. majnika t. l. in sicer kakor navadno, v skladišču tvrde »Balkan«, trg. šped. in kom. del. družba, na Dunajski cesti št. 33.

Današnji list ima za cenjene naše naročnike v Ljubljani in na Kranjskem prilogo »Atlantis« Bachmaierjevega biskopa.

Narodna obramba.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Viču vabi na šesti občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 3. maja ob 5. popoldne v gostilni pri Slavku Novaku. Vičani! Prosimo vas vljudno, pridite v ogromnem številu, da pokažemo, da nas frančiškansko sovraštvo še ni zatrl!

Društvena naznanila.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. Seja finančnega odseka se vrši jutri v četrtek, dne 30. aprila, točno ob 8. zvečer v zvezni sobi v »Narodnem domu«.

»Blagodat«. Dne 18. aprila se je vršil v vrtnem salonu hotela »Ilirija« prvi redni občni zbor dobrotnoriteljnega društva »Blagodat«. Občni zbor so člani v velikem številu obiskali, zapaziti je bilo tudi večje število nečlanov, ki so se za razvoj te humanitarne institucije zelo zanimali. Predsedoval je načelnik društva gosp. Nikolaj Novakovič, ki je otvoril zborovanje ob pol 9. zvečer. Nato sta podala svoja poročila tajnik in blagajnik, kakor tudi pregledniški računov. Iz teh poročil posnamemo, da je šlo društvo koncem I. upravnega leta 1913 že 366 članov, od katerih je vse obveznosti poravnalo do 31. decembra 1913 — 179 članov. Društvo je imelo prometa nad 148.000 K. V začetku se je imelo boriti z ogromnimi težkočami, a vzlic temu je dosežena zadovoljiva rezerva za smrtno slučaje. Računski zaključek za upravno leto 1913 je bil soglasno odobren, načelstvo pa je bil podeljen absolutorij z zahvalo. Pri volitvi v načelstvo so bili izvoljeni poleg sedanjega odbora še gg. Albin L. Pečar, Anton Zupančič in K. A. Kregar, vsi v Ljubljani; v nadzorstvo za dobo enega leta pa so bili izvoljeni gg. Ivan Magdič, Alfred Stadler in Fran Požar, vsi v Ljubljani. Ob sklepu je načelstvo pridelilo predavanje o pomenu posmrtnih društev v primeri z društvom »Blagodat«. Iz zanimivega predavanja navajamo sledeče: Društvo »Blagodat« se je osnovalo v to svrhu, da izplača onemu, katerega je določil član po njegovi smrti, toliko kron, kolikor članov šteje društvo, oziroma tudi več po razpoložljivih sredstvih društva. V dosegu teh sredstev pa mora vsak član za vsak slučaj smrti društvenih članov plačati eno krono. Če torej društvo doseže 3000 članov, dobi dedič umrlega člana, oziroma tisti, katerega je umrl določil 3000 K. Člani torej ne prevzamejo nikakršnega rizika. Izkazano je statistično, da je umrljivost od 1000 članov na leto 8—10 slučajev. Društvo

»Blagodat«, ki ni nobena zavarovalnica, marveč le institucija skozinskoz humanitarnega značaja, bo, ko doseže svoj namen, potrebnim članom delila tudi podpore.

»Sokol« Moste pri Ljubljani opozarja bratsko članstvo na pešizlet br. štepanjskega »Sokola«, ki se vrši v nedeljo, dne 3. maja t. l. čez Janče v Litijo. — Ker je ta pešizlet glasom odborovega sklepa tudi za naše društvo obvezen, pričakujemo polnoštevne udeležbe. — Zbirališče točno ob četrt na 6. zjutraj pred kavarno »Mali slon«. Odhod iz Štepanje vas točno ob trčetrt na 6. zjutraj. — Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu vljudno naznanja, da se za 2. in 3. maja t. l. napovedana uprizoritev »Revčka Andrejčka« vsled nastalih ovir preloži na 9. in 10. maja t. l.

Bralno društvo v Trebnjem priredi v prostorih gostilne »pri Lipi« v Trebnjem dne 3. maja pevsko zabavo s prijaznim sodelovanjem znanega kvarteta iz Ljubljane. Začetek ob 5. popoldne.

Razne stvari.

Kossuth nevarno bolan. Iz Budimpešte poročajo, da je zdravstveno stanje Kossuthovo še vedno kritično. Temperatura znaša čez 38 stopinj. Bolnik ne more ničesar zavzeti.

Poljski Sokoli. »Slowo polskie« poroča, da bodo poljska sokolska društva izstopila iz vseslovenske sokolske zveze, da s tem protestirajo proti sprejemu ruskih sokolskih društev.

Pomorski roparji. Iz Hongkonga poročajo: Pomorski roparji so pri Kiau-Nort-Makao napadli angleški parnik »Taiou« ter ga zažgali. Stopetdeset pasažirjev in mornarjev je rešil neki parnik. Stoosedeset oseb pogrešajo.

Poneverbe pri sodišču. Iz Solnograda poročajo: Pri okrajnem sodišču Mattsee so dognali, da manjka 4500 kron gotovine in za 14.000 kron vrednostnih papirjev. Neposredno pred revizijo je izginil kancliser Albert Kräch.

Zrtev aviatike. Iz Dunajskega Novega mesta poročajo: Včeraj se je na letaliju pripetila velika nesreča. Vojaški aviatik ognjčar Juri Wally je padel s svojim aeroplanom iz višine 60 metrov ter se ubil. Wally je bil prvi podčastnik, ki si je pridobil diplomu pilota.

Češki »Narodni dom« na Dunaju. Z Dunaja poročajo, da sta bila v upravnih svet hotela »Kontinental«, ki je eden najstarejših dunajskih hotelov, izvoljena dva uradnika Živnotenske banke. Govori se, da nameravajo hotel preustrojiti v češki »Narodni dom«.

Roparji na Nemškem. Iz Frankobroda ob Meni poročajo: 27. t. m. ponoči so roparji napadli v Crainfeldu rodbino trgovca Steina. Stein je bil težko ranjen in je kmalu nato umrl. Njegova soproga in 21letna hči sta bili težko, trije sinovi v starosti 10 do 21 let pa lahko ranjeni. Roparji so nato zažgali hišo, ki je popolnoma zgorela.

Sedem misijonarjev pojedli. Iz Sidneya poročajo, da so na Novih Hebridih divjaki pojedli več domačih krščanskih misijonarjev. Meseca marca je šlo devet misijonarjev na otok Malecula, da bi tam pridigovali. Ko so prišli v neko vas, so divjaki šest misijonarjev obkolili, umorili in pojedli. Dva sta ušla. Devetega pa so privezali k drevesu, da ga pozneje pojedjo.

Obsojeni Romunci na Ogrskem. Iz Szatmar Nemetija poročajo: Sodišče je izreklo včeraj popoldne razsodbo glede povzročiteljev demonstracije v Kismajthenyžu, kjer so insultrali vikarja novovo ustanovljene grško-katoliške ogrske škofije, Jaczkovicha. Župnik Jurij Marosau je bil obsojen na podrgno leto ječe, ostali pa v zapor ob 8 mesecev do 15 dni.

Ruski roparji. Iz Varšave poročajo: Zloglasna roparska tolpa Daniela Szeferja je izvršila v vasi Viehovice nove umore. Roparji so ustrelili tri židovske trgovce in tri kmete. — Iz Jelisavetpola poročajo: Pri zasledovanju neke roparske tolpe in nekega ubeglega kaznjenca sta bila ustreljena policijski častnik in policist, en policist in dva kmeta pa so bili ranjeni.

Nemiri stavkajočih delavcev v Colorado. »Daily Chronicle« poroča iz Novega Jorka: 26. t. m. je gorlo sedem rofov v okolici Ludlowa v Colorado. Iz rudarskega mesta Agouillar je 2000 prebivalcev pobegnilo v največji paniki. Vlaki, ki prihajajo v Trinidad, so prenapolnjeni z ubežniki. Delavske organizacije zbirajo denar za nakup orožja za stavkajoče delavce.

Podobne volitve. Iz Pariza poročajo: Nacionalistični general

Maitrot, ki je v svojem programu zagovarjal davek na inozemske deljavce, je pri volitvi propadel. Vsled tega je prišlo v Haudainville pri Veldunu do resnih izgredov. Kakih petdeset francoskih delavcev je napadlo hišo, v kateri stanujejo italijanski delavci, zaposleni pri zgradbi vojaškega tabora. Izgredniki so razbili okna ter streljali na Italijane, od katerih je bilo več ranjenih.

General jezuitov ne more biti kardinal. Iz Florence poročajo: Mnogo listov je objavilo vest, da bo general jezuitov p. Wens imenovan za kardinala. Podelitev tega dostojanstva pa je popolnoma izključena. P. Wens je sam izjavil: General jezuitov ne more biti kardinal, ker bi moral potem izstopiti iz reda. Nikdar nisem nameraval izstopiti iz reda in razentega si nisem pridobil nikakršnih zaslug, da bi bil imenovan za kardinala.

Avstrijski vojak doma in v Albaniji. Naša vlada nima za slovenske šole na Koroškem niti vinarja, pač pa ima vedno odprte roke za albansko šolstvo. Tudi za naše vojake v Albaniji, ki so prideljeni mednarodnemu oddelku, mnogo bolj skrbi nego doma. Dočim v Avstriji dobiva prostak na dan 14 vinarjev, za katere si mora nakupovati razne potrebščine, dobiva avstrijski navadni vojak v Albaniji razen normalne plače in običajni dodavek še izvanredno nagrado 5 K na dan. Iz tega moremo razvideti, koliko dobivajo častniki.

Stavka v Colorado. Iz New Yorka poročajo: Vesti iz Colorado so zelo resne. Po hudi bitki so predvčerajšnjem delavci zopet zavzeli mesto Chander. Stirje rudniški stražniki so bili usmrčeni, dvanajst pa jih pogrešajo. V Washingtonu oficijalno naznanjajo, da je Wilson dovolil, da se odpošlejo državne vojaške čete. Pri izgredih je bilo 54 oseb usmrčenih, čez 100 pa ranjenih. Brezdvomno pa je število mrtvih precej večje, ker so rudarji pokopali svoje padle tovariše. V mestu Chander so zaplenili delavci eno strojno puško in mnogo municije, razentega so jim prijatelji poslali čez tisoč pušk.

Grozna najdba pod cerkveno streho. Iz Strasburga poročajo: Neki pokrivač je popravil streho protestantske cerkve Saint-Avalda. Ko je odkril par opek, je našel najprvo človeško glavo, nato pa celo truplo, skrito pod strešno opeko. Pokrivač je takoj naznanil vso zadevo policiji, ki je dognala, da je to truplo nekega dvanajstletnega dečka, ki je lani meseca julija na skrivnosten način izginil. Dognali so, da je bil na nesrečnem dečku najprvo izvršen gnusen zločin in nato je bil deček zadavljen. Dozdaj še niso dognali, kako je mogel morilec zavleči truplo na cerkveno streho ter je tam skriti pod streho.

Ruski apostel treznosti. Zanimiv bojevnik proti pijanstvu je Rus J. A. Čurikov, znan v Rusiji pod imenom »brat Ivan«, ki si je že l. 1901. dobil zaslužni naslov »apostelja treznosti«. Samo v Petrogradu si je pridobil 70.000 pristašev, »vegetarijancev in pitju«. Po celi Rusiji ima na stotisoče oboževalcev, prejšnjih notoričnih pijancev in revežev, ki žive zdaj v blagostanju. Pod vodstvom »brata Ivana« so si ti bivši pijanci že l. 1905. postavili 50 vrst od Petrograda celo mestce vzornih hišič z sadovniki in plantažami jagod, katere zalivijo z vodo krasno zgrajenega vodovoda. Zanimivo je, da so se kmetje iz sosednjih vasi najprej sovražno obnašali napram tem treznim kolonistom. Celo svoje otroke so zavajali, da so za kolonisti metali kamne ter prirejali pred stanovanjem »brata Ivana« gnusne demonstracije. »Brat Ivan« je opozarjal svoje pristaše, naj ne iščejo varstva pri oblastih, in je trdil, da bodo neumni kmetje, ko spoznajo abstinentne, postali njihovi oboževalci. To se je tudi zgodilo. Kmetje so se prepričali, da so »pristaši nove sekte« pravoslavni, da zboljšujejo svoje šolstvo, da so si ustanovili svoje gasilstvo, da so si postavili mostove, popravili ceste in drugo. Zdj bi dali za brata Ivana svoje življenje. Vidijo v njem svoja svetovalca in rešitelja.

Ponočno življenje v Mehiki. V glavnem mestu mehikanske republike ne najde tujec onega ponočnega življenja na cestah, kakršno vlada v evropskih glavnih mestih že v večernih urah. Na ulicah sreča človek le ponočne policijske straže, ki hodijo sredi ceste in ki dajejo vsake pol ure z močnim piskom znamenje »prebivalstvu, da strogo oko zakona ne ponoči niti ponoči odpočitka. V Mehiki ni velikih kavarn, ki bi bile pozno ponoči odprte, kakršnih je po velikih mestih mnogo. Namesto njih imajo majhne bare s par mizicami, v katerih pa ni prav posebno živo. Tupatam je nekoliko živahnije pred gledališči, med predstavami in po predstavah, toda kmalu nastane tudi tu

mir. Nasproti temu pa je zelo dolgo ponoči živahno v igralnicah, kjer igrajo tudi dame. Pred leti so bile hazardne igre v Mehiki strogo prepovedane in so jih smeli igrati le v klubih. Toda sedanja vlada je to preklicala, da je mogla pobirati od teh igralnic visok davek. Mehikanci so strastni igralci in zastavijo tudi poslednji vinar, ker še vedno upajo v srečo. Da v Mehiki ni ponočnega življenja, je vzrok ta, da so mehikanske vlade v prejšnjih časih, da, celo zdaj, lovile ponočnjake, jih oblačile v vojaško suknjo ter jih odposiljale v vojaški tabor na severu. Vsled tega moški še zdaj ne prihajajo ponoči na cesto. Samo tuje nahajamo na cesti. Tujec uživa v Mehiki nekaj respekt vladnih organov.

* Pri bledičnosti je velike važnosti skrb za vsakdanje izpraznenje telesa. Po sestavi in moči enakomerna, prirodna Franc Jožefova grenčica se že desetletja rabi za podjubo redne prebave. Ta zdravilni vrelec učinkuje zanesljivo, brez težkoč in niti ne vpliva dražljivo na črevesno sluznico, niti ne povzroča potrtosti. Profesor Kleinwächter v Innsbrucku, pisec knjige »Studien der Medizin des Weibes«, potrjuje, da Franc Jožefova voda točno odvaža brez nepriljubljenih postranskih posledic in zatorej med občinstvom zasluži najboljšo priporočilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.
Dunaj, 29. aprila. Oficijozno se poroča danes dopoldne iz Schönbrunn: Cesar je današnje noč dobro prebil ter se čuti čilega, kar je na ves pojav njegove bolezn danes ugodno vplivalo.

Dunaj, 29. aprila. Privatno se poroča iz Schönbrunn: Cesar se počuti izvrstno in mnogo boljše, kakor katerikoli dan v zadnjih tednih.

Delegacije.
Budimpešta, 29. aprila. Vojni odsek delegacij se sestane prvič 7. maja.

Budimpešta, 29. aprila. Prestolonaslednik Fran Ferdinand je danes ob 10. dopoldne sprejel avstrijsko in ob 11. ogrsko delegacijo ter na pozdravne govore predsednikov prečital prestolni govor.

Predsednik avstrijske delegacije grof Sylva - Tarouca je uvodoma naglašal ljubezen avstrijskih narodov do vladarja ter v kratkih besedah označil mednarodno situacijo Avstrije, pri čemer je naglašal, da je treba znatnega ojačenja armade. Končno je izjavil:

Avstrija noče agresivne politike, smatram pa, da smemo z ozirom na svojo silo, katere najmočnejša opora je armada, zahtevati, da na naših mejah one priprave, ki smo jih opazovali in ki nam ne dajo miru, prenehajo in da preneha Avstriji sovražna propaganda, ki jo delajo razni naši sosedji, — ali oficijalno, ali neoficijalno, za to ne gre. — Proti temu moramo nastopiti z vso strogostjo, da bodo končno avstrijski narodi deležni vseh blagoslovov miru.

Ostri izpad predsednika grofa Sylva - Tarouca je naperjen očividno proti Rusiji ter je napravil na navzoče velik vtisk. Nekateri šaljivi člani delegacije menijo, da je Sylva - Tarouca imel v mislih tudi Italijo, ki, kakor znano, vzdržuje ob avstrijski meji zelo številne čete.

Na pozdravni nagovor je prestolonaslednik Fran Ferdinand odgovoril s prestolnim govorom, ki ga je prebral in se glasi:

Z živim zadovoljstvom sem sprejel zatrdila zveste vdanosti oseb presvitlega vladarja. Od zadnjega zasedanja delegacij je mednarodni položaj bistveno popustil v napetosti. V najožjem stiku z zaveznikom stremi vlada monarhije za tem, da z zaupanjem do vseh kabinetov deluje za vzdržanje miru v Evropi. Zasedanje prestola albanskega po knezu Viljemu, daje najsigurnejše garancije za uspešni razvoj te dežele. Najskrenejše želje Njegovega c. kr. apostolskega Veličanstva spremljajo presvitlega vladarja pri njegovem mirovnem kulturnem delu. Zahtevne vojne uprave se gibljejo v normalnih mejah. Z ozirom na hitri razvoj vojnega brodograja vseh držav, je bila zahteva po večjih vsotah za nadaljni

razvoj naše vojne mornarice neizogibna. Pričeta gradnja bosansko-hercegovinskih železnic odgovarja neodložljivim stratežnim in gospodarskim zahtevam. Pooblaščen od presvitlega vladarja, izreči vam popolno zaupanje in vašo preizkušeno požrtvovalnost in patriotsko vnetje, vas najpriskrbeje pozdravljam ter želim vašemu delu najboljšega uspeha.

Po prestolnem govoru se je prestolonaslednik delj časa razgovarjal s predsednikom in podpredsednikom avstrijske delegacije ter je tekoni razgovora poudarjal, da se je cesarju obrnilo zdravje razveseljivo na bolje.

Budimpešta, 29. aprila. V krogih avstrijske delegacije vzbuja veliko pozornost dejstvo, da se grof Sylva - Tarouca ni niti včeraj pri otvoritvi, niti danes pri sprejemu spomnil cesarjeve bolezn in izrazil željo, da bi cesar čim prej ozdravel, med tem ko je ogrski predsednik tako včeraj, kakor danes to željo ostantativno naglašal. Grof Sylva - Tarouca pripada onim aristokratom, ki delajo svoje račune z bodočnostjo.

Parlamentarni položaj.
Dunaj, 29. aprila. Nemški nacionalverband bo v konferenci načelnikov strank najenergičnejše protestiral proti nadaljni uporabi § 14.

Dunaj, 29. aprila. Nemški centum se bo udeležil konference načelnikov strank.

Krakov, 29. aprila. »Novini« poročajo z Dunaja, da delujejo krščanski socijalci na razpust poslanske zbornice. Krščanski socijalci žele, da se razpišejo nove volitve v državni zbor po volitvah v nižjeavstrijski deželni zbor, ki se bodo vršile jeseni. Poskusiti hočejo svoj volilni aparat najprej pri deželnozbornih volitvah. Ni izključeno, da se bodo vršile volitve v državni zbor že v prvi polovici prihodnjega leta.

Dr. Kramarčič o taktiki Čehov.

Praga, 29. aprila. Dr. Kramarčič je na nekem shodu na Kr. Vinogradih izjavil, da noben češki politik ne sme nikdar popustiti v jezikovnem vprašanju. Tudi mladočehi bodo, če bo treba, obstruirali in vztrajali pri geslu: »Brez češkega deželnega zbora ni državnega zbora.« Čehi so že do skrajnosti popustili. Obstrukcija ni bila zato tu, da bi se kršila ustavnost, marveč ravno za to, da se prične ustavno življenje. Boj proti vladnemu sistemu je postranskega pomena, pred vsem se bojujejo na Češkem Čehi z Nemci. Ta boj daje tudi direktive za stališče Čehov v delegacijah.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 29. aprila. Nižjeavstrijski deželni zbor se je včeraj popoldne sestel ter bo obravnaval v poglavitem šolska vprašanja. Prihodnja seja v petek.

Potovanje ogrske opozicije.

Budimpešta, 29. aprila. Poslanec Justh se je izjavil napram nekemu poročevalcu, da bo opozicija na vsak način potovala v Petrograd. Dasi ravno bo opozicija demonstrirala proti trozvezi, bo imelo to potovanje vendar zgol prijateljski značaj. Dunajski krogi in delavna stranka so se tega potovanja vstrašili.

Petrograd, 29. aprila. Vest, da bodo dobili ogrski opozicijski poslanci v Petrogradu več ogrskih zastav iz ruskega vojnega plena leta 1849. je neresnična, zlasti ker opozicija ne prihaja v Petrograd kot oficijalno zastopstvo.

Nadomestne volitve na Hrvaškem.

Zagreb, 29. aprila. Pri včerajšnjih nadomestnih volitvah za hrvaški sabor je bil izvoljen v Ludbregu kandidat seljačke stranke Stjepan Radić, v Garčinu pa koalicijsna, bivši sekcijski šef Milan Ročić.

Bosanski sabor.

Sarajevo, 29. aprila. Prihodnja seja bosanskega sabora je sklicana na 4. maj.

Na škodo Avstrije.

Pariz, 29. aprila. »Echo de Paris« poroča, da je prišlo med avstrijskimi in ogrskimi člani komisije, ki naj izdela načrt za trgovinsko pogodbo med Avstro - Ogrsko in Grško, do dalekosežnih diferenc. Ogrski člani so proti avstrijskemu stremljenju pridobiti trgovini privilegije v Solunu, ker bi to škodovalo Reki in njenemu eksportu, tudi so proti prosti vožnji avstrijskega Lloyda v Korinskem kanalu.

Oboroževanje Nemčije.

Berlin, 29. aprila. Nemški politični krogi trde, da bo izdelala vlada obširen predlog za močno ojačenje nemške armade in mornarice. Oficijozno se ta vest dementira.

Uporni letniki.

Pariz, 29. aprila. V letnišnici Aniane pri Montpelieru so revoltirali letniki. Osemindeset letnikov je pobegnilo in širi strah in grozo po okolici. Kmetje so se oborožili ter zasledujejo letnike po gozdovih.

Španska.

Madrid, 29. aprila. V debati o prestolnem govoru je izjavil zunanji minister, da se bo vpošteval predlog, naj kralj potuje v Argentino, kajti v Argentini živi nad en milijon Špancev, ki si tega obiska kralja žele.

Angleška poslanka zbornica.

London, 29. aprila. Angleška poslanska zbornica je v ponedeljek sprejela v drugem branju pluralni volilni zakon s 324 glasovi proti 247 glasovom.

Vstaja v Ulstru.

London, 29. aprila. Iz Londonderyja poročajo, da so zadnje tri noči videli pri Donegalu ob irski obali parnik, ki je končno pristal v Longh-Swillyju, ko je prej izkrcal svoj tovor na ribiške čolne. Nacionalisti v Londonderyju pravijo, da je pripeljal parnik orožje za irske prostovoljce iz Amerike.

London, 29. aprila. V angleškem parlamentu je prišlo včeraj do zelo ostre debate zaradi Ulstra. Opozicija je zahtevala, da se uvede proti vladi zaradi njenih protiučestnih namer preiskava. Minister Churchill je zavrnil to zahtevo kot predrzno ter izjavil: Vlada bo storila vse, da potlači revolucijo ter bo vsako tako gibanje energično preprečila. Minister je svaril voditelje ulstrskega gibanja, da naj zadeve ne tirajo do skrajnosti.

London, 29. aprila. Pred Belfastom stoji mnogo angleških vojnih ladij. Močan oddelek je odkorakal v Londondery.

Vojna med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Washington, 29. aprila. Japonski poslanik v Washingtonu je izposloval pri državnem tajniku Brijanu za Japonce, ki se nameravajo izseliti iz Mehike, dovoljenje, da se smejo priseliti v Zedinjene države. Da se to omogoči, se je začasno suspendirala postava o priseljevanju. Japonci stanejo v Mehiki večinomna na pacifični obali.

London, 29. aprila. Kakor poroča »Morningpost«, so Amerikanci zelo zadovoljni z delom svojih letalnih strojev. Aviatiki so iz svojih aeroplanov doznali stanje mehikanskih čet pod generalom Maassom ter so tudi videli, kako so Mehikanci pokvarili železniško progo. Letalci poročajo o stvarih, ki se dogajajo v oddaljenosti 40 km od Veracruz.

Dčina, 29. aprila. Iz Dčina je odplulo po Labi več ladij, ki so imele skupaj na krovu 5.667.000 patron namenjenih za Mehiko.

London, 29. aprila. Iz Washingtona poročajo, da je v Veracruz uvedena civilna uprava. Ameriška vlada se boji, da bo Huerta zlorabil posredovanje južnoameriških držav, katerim se je pridružil sedaj tudi Uruguay. Zedinjene države so odločene, zahtevati od Huerte odgovor tekem treh dni.

London, 29. aprila. Iz Mehike poročajo, da Huertov vpliv vedno bolj pada in da pridobivata vstaška generala Villa in Carranza vedno več vpliva.

New York, 29. aprila. Listi zahtevajo najenergičnejše korake proti Mehiki.

Washington, 29. aprila. Ker se je državni tajnik Brian obrnil tudi na evropske velesile za posredovanje, so zastopniki južnoameriških držav užaljeni.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Milan, 29. aprila. Italijanska mornariška divizija je pod vodstvom vojvoda abruškega zapustila Drač ter se odpeljala v Valono. Albanski prebivalstvo je prirejalo italijanski mornarici velike ovacije.

Drač, 29. aprila. Albanska vlada je sklenila poslati 2500 mož milice pred Korico.

Srbska konservativna stranka.

Belgrad, 29. aprila. Novoustanovljena srbska konservativna stranka se odkrito izreka proti naslonitvi na Rusijo. List »Srbija« pravi, da zasleduje Rusija samo samopašne cilje na Balkanu.

Grška.

Atene, 29. aprila. Venizelos je svoje potovanje po Makedoniji odložil. V tem hočejo gotovi krogi videti, da je razmerje med Grško in Turčijo zelo resno. Oficijelni časopis Etnos govori o možnosti vojne med obema državama ter dostavlja, da se Grška tokrat ne bo zatekla za pomoč k velesilam.

Gospodarstvo.

— Uspehi naših diplomatov. Srbska vlada je naročila za svoje železnice gramoz, ki ga rabi kot podlago za tračnice. Čeprav so stavila avstrijska podjetja najnižje ponudbe, so oddali dobavo nizozemskim tvrdkam. Samo dovoz je za 15 kron pri kubičnem metru višji. Zopet uspeh naše balkanske politike!

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. aprila: Marija Ludovik, užitarica, 81 let, Radeckega cesta 9. — Marjana Malenšek, žena posojilniškega uradnika, 23 let, Kopitarjeva ulica 4.

Dne 26. aprila: Marija Mancini, slaščičarjeva vdova, 78 let, Japljeva ulica 2.

Dne 27. aprila: Rudolf Markoli, sin delavca, 11 dni, Stranska pot 11.

Dne 28. aprila: Marija Krejči, žena posestnika in krznarja, 64 let, Wolfova ulica 5. — Viljemina Kuralt, vdova c. kr. sodnega pristava, 59 let, Dalmatinova ulica 5.

V deželni bolnici:

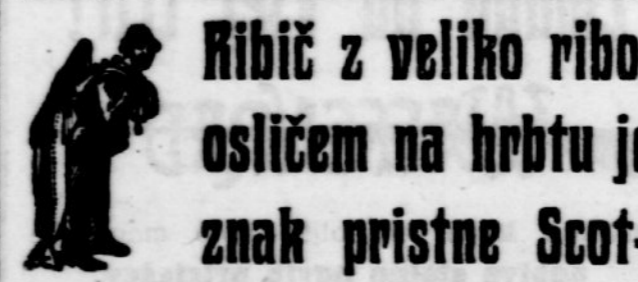
Dne 23. aprila: Fran Železnikar, delavec, 27 let.

Dne 24. aprila: Ivan Mramor, železniški uradnik, 34 let. — Viktor Vran, bivši natakar, 21 let. — Venanzio Butolo, brusar, 59 let.

Dne 25. aprila: Fortunat Tomazovič, dninar, 76 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.



Ribič z veliko ribo, osličen na hrbtu je znak pristne Scottove emulzije iz ribjega olja

in samo ta je napravljena na preizkušeni Scottov način. Ker pa je mnogo več ali manj maloverdnih ponaredb, katerih zavrtki so Scottovi emulziji zmotno enako ponarejeni, pazite pri nakupu natanko na naše ribičevo varstveno znamko in zavračajte vse ponaredbe.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. dobliva se po vseh lekarnah Proti vpošiljavi 50 v. v pilmenih znamkah dobliva od tvrdice SCOTT & BROWN d. o. s. na Dunaju VII sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev potkujuje od kake lekarnice.

Brez dvoma kultura postaja finejša.

Celo živila in zdravila se morajo prilagoditi temu dejstvu, in števila stvari, ki jih dandanes lahko imamo v koncentrirani obliki, ni prešteti. Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje so na tem potu že pred več nego 25 leti hodile naprej. Nudijo nam takorekto dobrodojne moči sodenskih občinskih zdravilnih vrelcev šte. 3 in 18 v koncentrirani in gotovo udobni obliki in se tej svoji lastnosti imajo zahvaliti za svetovni slova. — Pazite vedno na ime Fay. Skatija stane samo K 125.

Gospod František John, Samara, Rusija, piše: »Vaš Elsafluid se je sijajno obnesel proti različnim bolečinam, zlasti proti revmatizmu, krčem, zobobolu, glavobolu, in bomo skrbeli za to, da Vaše ceno in dobro sredstvo čim bolj razširimo. Sprejmite najsrčnejšo zahvalo!«

Svojim bralcem samo priporočamo, naj imajo vedno pri roki to bolečino tolažečo, poživljajočo domače sredstvo, kar je prav lahko, ker stane 12 steklenic franko samo 5 K. Obenem se lahko naroče tudi preizkušene, voljno odvažajoče, kri čisteče rabarbarske kroglice z zn. »Elza kroglice« 6 škatljic za 4 kro-ne franko in sicer obljube samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 238 (Hrvaško).

Razbirjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Well-ovom francoskem žganju za soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesto utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2.— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov prepart, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 25

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.
Čistilo za zobe
Seydlin
Dobiva se povsod
izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpricala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 29. aprila 1914.

Maložbeni papirji.	Dinarji	Blagova
4% majeva renta	81-70	81-90
4-2% srebrna renta	85-40	85-60
4% avstr. krona renta	81-85	82-05
4% ogr. krona renta	80-75	80-95
4% kranjsko dež. posojilo	87-75	88-75
4% k. o. češke dež. banke		

Srečke.	432—	442—
Srečke iz l. 1860 1/2	432—	442—
„ „ 1864	670—	680—
„ tiske	290—	300—
„ zemeljske l. izdaje	276—	286—
„ „ II.	243—	253—
„ ogrske hipotekne	227—	237—
„ dun. komunalne	463—	473—
„ avstr. kreditne	474—	484—
„ ljubljanske	57-75	61-75
„ avstr. rdeč. križa	52—	56—
„ ogr. „	28-25	32-25
„ bazilika	25—	29—
„ turške	220—	223—

Delnice.	402—	405—
Ljubljanske kreditne banke	402—	405—
Avstr. kreditnega zavoda	612—	613—
Dunajske bančne družbe	512-50	513-50
Južne železnice	98-25	99-25
Državne železnice	700-25	701-25
Alpine-Montan	816-60	817-60
Češke sladkorne družbe	300—	301—
Zivnostenske banke	269—	270—

Valute.	11-38	11-43
Cekini	11-38	11-43
Marke	117-55	117-55
Franki	95-60	95-60
Lire	95-05	95-25
Rublji	252—	253—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 29. aprila 1914.		
Termin.		
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	13-19
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11-96
Rž za okt. 1914	za 50 kg	9-65
Oves za oktober 1914	za 50 kg	8-28
Koruza za maj 1914	za 50 kg	7-34
Koruza za julij 1914	za 50 kg	7-42

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2		Srednji zračni tlak 736 mm	
Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C
28	2. pop.	741-3	19-8
„	9. zv.	741-0	13-5
29.	7. zv.	741-2	7-2

Srednja večerajšnja temperatura 13-3° norm. 11-7°. Padavina v 24 urah mm 0-0

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom prane izgube našega iskreno ljubljenega sopoga ozir. očeta, sina, brata, svaka, gospoda

Jankota Mramorja

postajonačelnika

bodi izrečena najiskrenejša zahvala vsem onim, ki so na katerikoli način počastili spomin dragega ranjkega. 1646

Osobito se zahvaljujemo gg. dr. A. Schifferju, okr. zdravniku v Ribnici, primarju dež. bolnice dr. L. Jenku ter dr. V. Brestkvarju za njihovo veliko požrtvovalnost s katero so lajšali trpljenje pokojnikovo, ter vsem ki so spremlili svojega prijatelja, znanca ozir. stanovskega tovariša na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 28. aprila 1914.

Zahvaljujoči ostali.

Največje neumnosti

In najzoprnejše napake dela človek pod vplivom razburjenih živcev ali spricho v naglici v glavo pritiskajoče krvi. Ob takih slučajih je pa bolje opustiti vsako dejanje in odločitev in se raje prej pomiriti. Tudi moramo vedno pomisliti, da nervoznost

in pritisk krvi lahko trajno škodujeta našemu zdravju.

Ako so nam živci razburjeni, ako nam kri vzkipeva ali tišči v glavo, ako čutimo tesnobo v srcu ali srčne slabosti, moramo gledati, da pridemo zopet v normalno stanje, kar se nam lahko posreči s Fellerjevim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsafluid«,

CRIKVENICA ≡ klimatično zdravilišče in morsko ≡ kopališče ≡

Pri Reki ob Jadranskem morju. 1061 1 1/2 ure parniške vožnje z Reko.

Edino morskopališče Jadranskega morja s 300 metrov v morje izriče obalo z najfinjšim peskom po tleh. **Eldorado za slabotne otroke!**

Natančni prospekti in pojedila pri zdraviliški kavnici.

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, predobra soproga, mamica, hči, sestra in svakinja, gospa

FRANČIŠKA KLUN roj. PRENNER

danes, v sredo dne 9. t. m. ob 5. uri zjutraj po dolgem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, izdihnila svojo preblago dušo. Pogreb predrage rajnice bo v četrtek, dne 30. t. m. ob 5 1/2 popoldne iz lastne hiše v ulici Rossini št. 6., na domače pokopališče.

V Gorici, dne 29. aprila 1914.

Frančiška Prener, mati, Anton Klun, soprog, Ida, Mildica, hčerki, Marija, Kati, Rozl, sestre, Ivan, Franc, Pepl, bratje.

ZAHVALA.

K nenadomestni izgubi naše iskrenoljubljene soproge, hčerke in sestre, gospe

Marjane Malenšek roj. Lauter

se za vse blage dokaze iskrenega sočutja tem potom kar najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so blago pokojnico v tako obilem številu spremili do preranega groba.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1914.

Zalujoči rodbini Malenšek-Lauter.

Odda se takoj ali za mesec avgust v najem dobro vpeljana gostilna s prenočišči na zelo prometnem prostoru v Ljubljani. Več se izve v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Iščem kupca za najboljši, izredno železa bogati

železni rudnik pri Podsredi, okraj Kozje na Spodnjem Štajerskem. 1654

Interesenti naj pošljejo natančen naslov na **Jožefa Böhm, pošta Podsreda, Štajersko.**

Eden ali dva morda Slovence ali Hrvata morejo prevzeti vrlo dobro idočo in na najprometnejšem mestu v Zagrebu stoječo

trgovino špeciarijske in delikatesne stroke s zjamčenim detajlnim prometom 120.000 kron in lepim izvozom v provincijo, radi večjega podvzetja sedanjega lastnika. Popolnoma resni reflektanti naj se obrnejo na: **M. Cevenkovića naslj., agentura, Zagreb, Zrinjski trg 17.** 1656

Prešernove slike prodaja in pošilja po poštne povzetju **IV. Bonač v Ljubljani.** Cena slike 5 kron. 372

Zmaga na vsej črti!

WAFFENRAD (orožno kolo) najboljšo kolo monarhije dobiva stalne novih pristavov. **KOLO**

KOSMOS dobro, cenno, ljudsko kolo splošno radi kupujejo. Katalogi gratis in franko od zastopnikov na Kranjskem.

Sv. sv. orožnotvorniška družba, Steyr, Ljubljana: Jax in sin, Kostanjevica; **Alojzij Gatsch, Kočevje:** Fran Tschinkel, Novo-mesto: Fran Konda, Bled: Ivan Rus.

Anton Bajec umetni in trgovski vrtnar

uznana št. p. z. občinstva, da se naša soproga 127

cvetlični salon samo pod **Jrančo št. 2.** poleg **Covljarskega mesta.**

Velika zaloga suhih vencev. izdelovanje toplov, vencev, travov in Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

SANATORIUM EMONA ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠNICA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Prodajo se **tri gasila** od katerih se eno vozi na roke, a dve drugi na konje; 4 vozovi s sodi; lažje in drugo odnose opreme. 1652

Rocco Osvaldella TRST, Acquadotto 61.

Stranka brez otrok išče **stanovanje** za avgustov termin s 3 ali 4 sobami in drugimi pritlikinami. Vzame se le kje okrog gledališča ali v kaki vili okrog liceja. 1655

Ponudbe pošiljati predal 89.

Išče se **vratar** za predilnico v Litiji. Prednost imajo vpokojeni, oženjeni orožniki ali dosluženi vojaki brez otrok. Zmožnost slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe na predilnico v Litiji. 1650

Otvoritev Marijinega kopališča. Slavnemu občinstvu vljudno naznam, da se kakor vsako leto **dne 1. maja otvori Marijino kopališče** Obilnega obiska vljudno prosi **Friderik Košir.** 1647

Posestvo v Krškem hšt. 6. obstoječe iz enonadstropne hiše s tremi velikimi gospodarskimi poslopji krasno verando, rastlinjakom in ledenico, dalje iz krasnega parka, vrtov in stavbišč vdclanih vinogradov, njiv in travnikov ter hoste vse najboljšem stanu in ugodni legi. **prodam iz preste roke radi preselitve.** Posestvo je pripravno za vsako obrt zlasti za vinsko in lesno trgovino, kakor tudi za letnikovanje. — Natančnejša pojasnila dajem sam. Dr. Josip Hočvar.

Vabilo na **redni občni zbor** okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji reg. zadr. z nom. zav. ki se bo vršil vrtil v uradnih prostorih zavoda v četrtek, dne 7. maja 1914. ob 1. uri popoldne

DNEVNI RED:

- 1.) Čitanje revizijskega poročila od c. kr. deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani pooblaščenega revizorja in ukrepi vsled tega.
- 2.) Poročilo načelstva.
- 3.) Poročilo nadzorstva.
- 4.) Potrjenje računskega zaključka za leto 1913.
- 5.) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 6.) Služajnosti.

IDRIJA, dne 28. aprila 1914.

Dobro vpeljana 1586 **mizarska obrt** s posestvom in vso opravo se radi družinskih razmer zelo ugodno takoj proda. Dela je za leto dni vnaprej, tako da je izključeno vsaka izguba. Denarja je treba le 5-6000 K. Naslov: ova upravništvo »Sloven. Naroda«.

Ženitev. Državni uslužbenec in hišni posestnik želi znanja s starejšo gospodično ali vdovo z nekoliko premoženjem ali posestvom v mestu ali na deželi. Tajnost zadržana. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »Značajnost 3333/1653«. 1653

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini **A. & E. Skaberné** Mestni trg 10. 522

Velika izbira! Solidna postrežba!

Nepremočljivost betonske in belega apna malta. 3 **Osušenje** vlažnih zidov in prostorov. **Protivremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim** **„STEARIT“** Neutrpljiv za vsako novo stavbo. Zahtevajte prospekt G od kemične tvornice **Traskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.** Prodajna pisarna in zaloga **F. P. Vidlo & Co. v Ljubljani.**

Otvoritev vrta restavracije Plankar na Dolenjski cesti v Ljubljani. Prijazno naznam slavnemu občinstvu, da se otvori v nedeljo, dne 3. majnika t. l. vrt znane restavracije Plankar, kjer se bo točilo več vrst pristnih in dobrih vin, vedno sveže gössko marčno pivo in bodo pripravljena ob vsakem času mrzla in gorka jedila, bela kava, čokolada (kakao), sladotok itd. — Za otroke so na razpolago na novo urejene gugalnice, balinjenje ter prostor sploh za vse zabave. Obenem se priporočam tudi gosp. nadzornikom, učiteljem kakor tudi učiteljicam za majniške izlete šolske mladine. Za mnogobrojen obisk se najvljudneje priporoča **Josip Plankar, voditelj gostilne.** 1649

Zdravilišče **GLEICHENBERG** Štajersko **Neprekosljivo vrednosti pri vseh boleznih spolil. Svetovno-slavni zdravilni vrelec (Emin vrelec, Konstantinov vrelec.) Pojasnila in prospekte pri zdrav. komisiji v Gleichenbergu. Sezija: 15. maja do 30. septembra.**

Naznanilo. Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavbnikom naznanjati, da imam **velike zaloge doma** 1221 **izgotovljenih štedilnikov.** Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. **Cene zmerno.** **RUDOLF GEYER, ključarski mojster** Cesta na Rud. železnico št. 10, Ljubljana.

Pomladne novosti v izgotovljenih oblekah priporoča trdka **Maček & Ko.** **Franca Jožefa cesta št. 3.** Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno. **Založniki c. kr. priv. juž. železnice.** Solidna postrežba. — Najnižje cene.



B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Priporočamo našim
gospodinjam



KOLINSKO CIKORIJO



iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Kneza Auersperga radioaktivno termalno kopališče Toplice na Dolenjskem.

Dolenjskih železnic postaja Straža-Toplice. Gorki vrelec 38° C, čez 30.000 hektolitrov radioakt. termalne vode vsak dan, veliki basini, posebne kopeli, mahovne kopeli, elektroterapija, masaža, komfortno opremljene sobe, izborna restavracija.

Zdravi se: revmatizem, protin, neuralgije (ischias), neurastenija, historiga, ženske bolezni itd. Prospekte razpošilja topliško ravnateljstvo

Sezija od 1. maja do 1. oktobra. 1480

Za vkuhanje sadja in povrtnin
: so priznane najboljše in najcenejše steklenice :

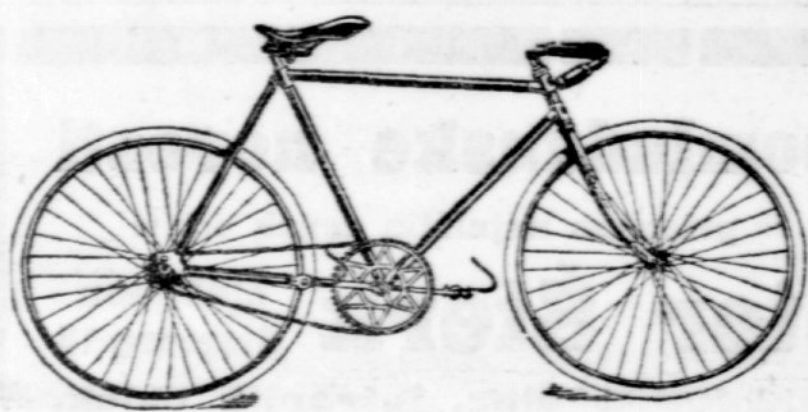
REFORM

tvrdke dr. med. Bareš in mag. Ph. K. Till.

Ceniki se dobijo na zahtevo poštne prosto pri glavni zalogi za jugoslovanske dežele

Lovro Petovar, Ivanjkovci, Štajersko.

Svetovnoznana najboljša

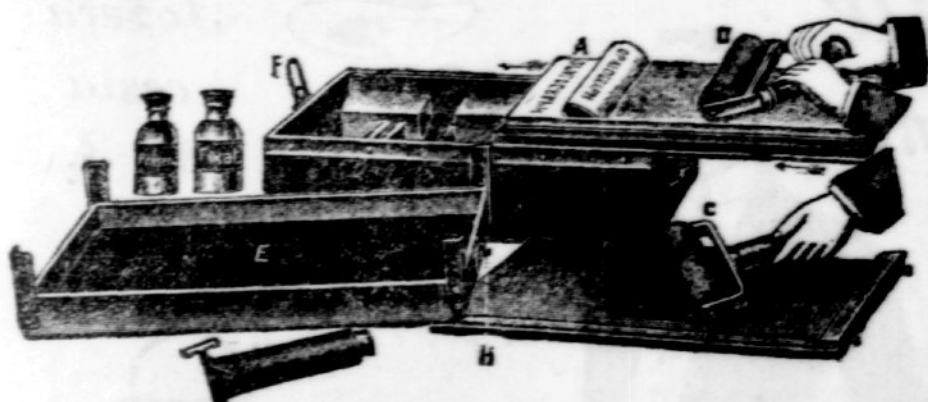


Puch

vozna kolesa se dobe samo pri
IGN. VOK
tovarniška zalogi
šiv. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7
(zraven sodnije).

Senzacijska Razmnoževalni aparat „Opalograph“.



Opalografični način razmnoževanja potom neizbrljive steklene (opalne) plošče pomeni velikanski preobrat na polju razmnoževanja posebno pa litografije in hektografije. Gre se tu za velikansko iznajdbo, ki temelji na posebni kombinaciji kemije, litografije in galvanoplastike.

Aparat je tako preprost, da lahko vsak nevažen takoj napravi več tisoč kopij od enega originala, ki se piše z tekočim črnilom ali pisalnim strojem. Pri tem aparatu ne pride nobena masa, želatina ali gosto črnilo v poštev in tudi ne zahteva nobene stiskalnice itd. Zmožnost razmnoževanja na tem aparatu je brezmejna, tako da se lahko napravi vsako število odtisov. Za funkcijo, trpežnost in neizbrljivost aparata se prevzame vsako jamstvo. V najkrajšem času prodalo se je že na tisoče aparatov. V Ljubljani na pr.: c. kr. dež. vladi, c. kr. davčnemu uradu, Mestnemu magistratu in sto drugim uradom, bankam, trgovcem, glasbenim društvom itd.

Aparat se dobiva v vsakem formatu že od K 60— dalje. Brezobvezno razkazovanje. Cenik in vzorci tiska zastoj na razpolago. 1077

THE REX GO., Ljubljana, Solenburgova ulica šte. 7, nasproti glavne pošte (Hotel pri Malicu I. nadstr.). Telefon šte. 38.

Zaloga pisalnih in razmnoževalnih strojev, njih potrebščin ter vse pisarniških oprav.



Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke

A. KUNC Ljubljana.

Bogata zaloga blaga za naročila po meri.

Priznana najfinejša izvršitev.

Najnižje cene!

Ceniki na razpolago.

Lepo mebljevana velika, solnata soba s pos. vhomom

so takoj odda. 1636
Naslov v trafiki Union.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlago in mrežice vseh vrst; gledališčne in teatralne potrebščine itd.

Dr. Kajetan Grandi v Tueni na Tirolskem

izjavlja, da je svojim bolnikom

tinktura za želodec

lekarnarja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta

večkrat zapisoval pri raznovrstnih boleznih prebavnih organov in vedno z najboljšim uspehom.

Steklenica 20 vin.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katere okrepjuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodeni 1 krono. Raspošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml., medicinal. vin, specialitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rošljova cesta št. 1.

poleg novogradnjega Fran Jožefovega imbi. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolnišniških blagajin (naše železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolnišnice blagajne v Ljubljani).

Pristno brusko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1914.

Kupon za 3-10 delj 1 kupon 7 kron
za povratno mrežo obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, bleč. tolovnik) 1 kupon 15 kron
» stane samo » 1 kupon 17 kron
» » » » 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vsevel gratis in brezno.

Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci velike prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najposorneje in natančno po vzorcu. 615

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno. Obstoji od leta 1883. Izredno nizke cene!

Odda se v najem ozir. prodaja realiteta s stanovanjem petih sob hlevom, vrtom, kletjo. Posebno primerno za izvoščke, špediterje itd.

Poziv se v upravnistvu „Slov. Naroda“.

1561

Pozor!

Najtrpežnejše kritje sedanosti je in ostane

Zaliloški škričlj

preizkušen že nad 60 let.

Kdor hoče imeti dobro in trpežno streho, naj se obrne na tvrdko Urban Weber nasl. v Zalemlogu p. Zelezniki.

Zahtevajte vzorce!

Zahtevajte vzorce!

Modni salon Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

Priporoča cenj. damam tu in na deželi vseh vrst najfinejše in najmodernejše

damske in otroške slamnike kakor tudi športne čepice

pe znano nizkih cenah. Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

Prostovoljna javna dražba.

V četrtek 30. aprila, v petek 1. maja in v soboto 2. maja t. l. od pol 9. ure zjutraj naprej prodajale se bodo starine: porcelan, ure, slike, okvirji, približno 60 komadov majolik, knjige, različni rogovi, orožje in pohištvo.

1613

Proda se največjemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu in odstranitvi predmetov

V Spodnji Šiški šte. 89 v steklenem salonu „prve kamenitne mize“ pri Vodniku.

Priporočamo špeciialno

damsko in otroško konfekcijo zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejšje KOSTUME Najnovejšja

BLUZE : Domače obleke. : PRAŠNI PLAŠČI. : KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Engljišne perile in druge potrebščine za neverojenke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Vijadno se priporoča
manufakturna trgovina
J. GROBELNIK
LJUBLJANA, Mostni trg šte. 22
 nasproti lekarne.
 Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Velika izbira okusnega in modernega blaga za ženske obleke in bluze.
 Le najnovejše rute in šerpe. Bogata zaloga vzakovrtnih preprog in zavoz. Garniture in zavoz za divane in za steno.
 Potne oboje. Linolej. Izkuseno dober kofol. Kotelne in platal. Namizno perilo in robel.

Hiša na prodaj.

V Solkanu pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikim številom sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno s prostornim vrtom in vinogradom zraven.
 Kdor želi to priložnost porabiti v svojo srečo naj se blagovoli oglašiti pri posestniku Ivanu Oblokarju v Solkanu. 1413

Spreten, starejši

zidarski polir

s partijo spretnih zidarjev se takoj sprejme v delo. 1632

Več pove stavebnik Smielewski.

Zlata jama za izurjene peke.

V mestu s 35.000 prebivalci se zavoljo družinskih razmer takoj odda ena najstarejših in prvih 1633

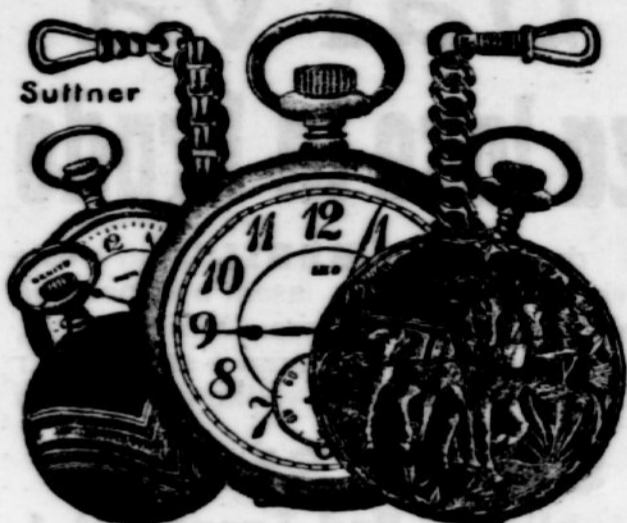
pekarij.

Vpraša se pod šifro „Zlata jama“, Ljubljana, pošto ležeče.

Mestni trg N. Suttner, Ljubljana Mestni trg šte. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.



Tovarniška znamka „IKO“ Zastopstvo tvornice ur „ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

Pozor trgovci! Pozor trgovci! Na glavnem trgu v Kamniku se oddajo v najem 1603

lepi trgovski lokali z opravo vred. Prostor je jako ugoden za vsakovrstno trgovino. Pojasnila daje F. Cvek v Kamniku.

Dobro idoča pekarija

Z vsjo opravo se odda za 1. maj t. l. na Tržaški cesti šte. 11 v Ljubljani.

Izve se pri hišnem posestniku v I. nadstropju.

J. Zamljen

čevljarški mojster v Ljubljani, Gradišče 4 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.

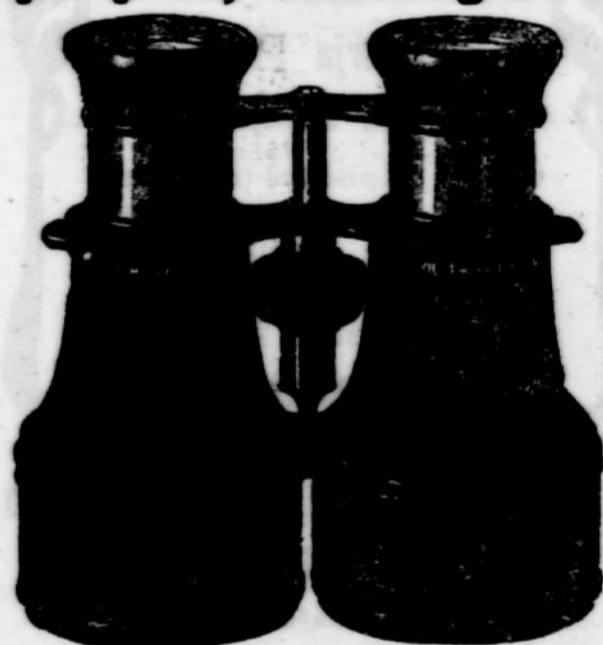
Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlani čevli. 128

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 33
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. In zaprišeženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Fr. P. Zajec

izprašan optik, zalagatelj c. kr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd. 123
 Ljubljana, Stari trg št. 9.



Očala in ščipalniki po strokovnjaških in zdravniških predpisih. — Z elektr. obratom moderno urejena delavnica
 Najnovejši cenik brezplačno!

Krasne spomladanske novosti

dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši moški klobuki, čepice in slamniki. Čepice za dame, dekllice in otroke, razni nakiti, vse potrebščine za šivilje itd.

Modni salon M. Sedej-Strnad

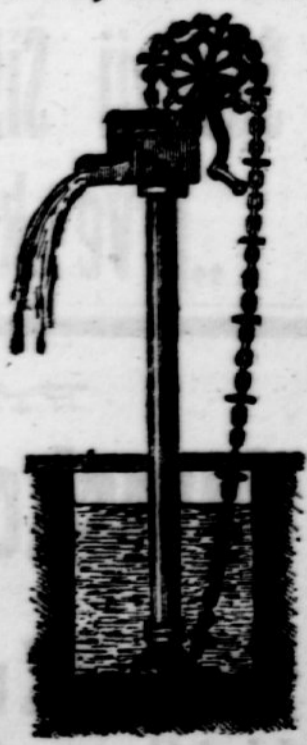
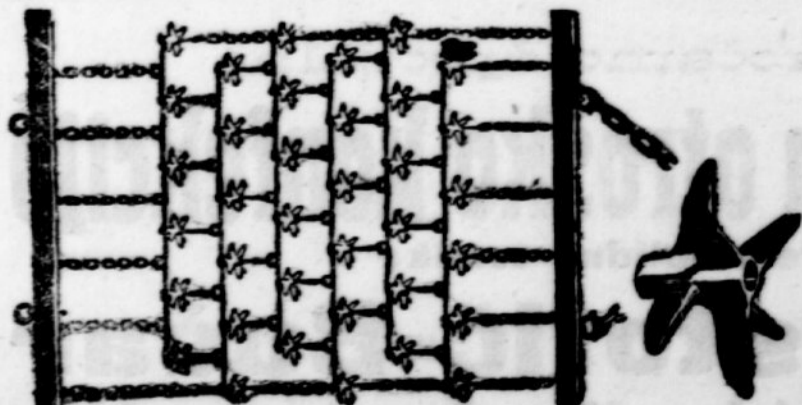
priporoča cenjenim damam 1178

: slamnike le najfinejše izvršbe. :
 Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

!Kdor rabi!

bencin motorje, elektromotorje, piuge in brane, brzoparilnike, kosilnice in druge stroje za košnjo, stroje za rekodelce in razno orodje, stiskalnice za sadje in seno, mlatilnice in slamorezalnice, vratila, predmete za mlakarne, dalm. cement, traverze in želez. šine naj se obrne na najstarejšo, široko cele Kranjske, Štajerske in Primorske dobro znano tvrdko in razpošilj. poljedelskih strojev
Fr. Stupica v Ljubljani, Marije Jerezije cesta 1.
 C. kr. založnik smodnika in raznega razstreljiva. Zaloga vžigalnih vrvic.
 Dobra postrežba je vsakomur zajamčena. Najnižje cene!
 Priznana najboljši stroji. — Ceniki brezplačno.



Klobuke cilindre in čepice

Velika zaloga najmodernejših slamnikov. 130

v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporoča

IVAN SOKLIČ.

130 Prielni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

J. Kette Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3.



Specialna trgovina : klobukov, čepic, : kravat, perila in vseh modnih predmetov za gospode in dečke.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

152 Dolniška glavica 8.000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun 4 1 0 Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
 ter jih obrestuje od dne vloge po čistih = 4 2 0 = = = vseh vrst po dnevnem kurzu. = = =